

ΠολΠρωτΑθ 961/2007

Συμβάσεις Πιστωτικών Καρτών. Έντυπα τράπεζας με τίτλο "ΌΡΟΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ". Βιβλιάρια κατάθεσης ταμιευτηρίου. Γενικοί Όροι Συναλλαγών (ΓΟΣ). Καταχρηστικότητα. Ενώσεις Καταναλωτών. Συλλογική Αγωγή. Είναι καταχρηστικοί οι όροι πιστωτικών καρτών για αναδρομική χρέωση συμβατικών τόκων, για δικαίωμα μεταβολής συμβατικού επιτοκίου μόνο σε περίπτωση αυξήσεως του παρεμβατικού, για έξοδα ανάληψης μετρητών. Είναι καταχρηστικοί οι όροι τραπεζικών εντύπων για εφάπαξ δαπάνη εξέτασης αιτήματος δανειοδότησης, για χρεώσεις σε ακίνητους λογαριασμούς καταθέσεων. Είναι καταχρηστικοί οι όροι βιβλιαρίων καταθέσεων ταμιευτηρίου που προβλέπουν δικαίωμα της τράπεζας να διαφοροποιεί τα εκάστοτε ισχύοντα επιτόκια ανάλογα με το υπόλοιπο του λογαριασμού, καθορίζουν κάθε φορά αριθμό ημερών δέσμευσης της διαθεσιμότητας και μετάθεσης της έναρξης της τοκοφορίας (valeur), που αποκλείουν την ευθύνη της τράπεζας για δόλο ή βαριά αμέλεια, αν αυτή πραγματοποιήσει πληρωμή σε άλλο πρόσωπο με βάση το χαμένο βιβλιάριο ή και με πλαστή υπογραφή, εξόδων τήρησης-παρακολούθησης και κινήσεων για μέσο μηνιαίο υπόλοιπο μικρότερο εκείνου που ορίζει η τράπεζα, που επιτρέπουν στην τράπεζα να μεταβάλλει τους όρους λειτουργίας του λογαριασμού και τις τυχόν επιβαρύνσεις του, γνωστοποιώντας τις αλλαγές μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων ή ανακοινώσεων που διατίθενται ή αναρτώνται στα καταστήματά της.

(...)

Από το συνδυασμό των διατάξεων των παραγράφων 1 και 6 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994, προκύπτει ότι οι γενικοί όροι των συναλλαγών (ΓΟΣ), δηλαδή οι όροι που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων για απροσδιόριστο αριθμό μελλοντικών συμβάσεων, απαγορεύονται και είναι άκυροι, αν έχουν ως αποτέλεσμα την (ουσιώδη, βλ. παρακάτω) διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή. Καταναλωτής με την έννοια του ν. 2251/1994 (βλ. άρθρο 1 § 4 α του ν. 2251/1994) είναι και ο πελάτης της Τράπεζας, με τον οποίο αυτή συναλλάσσεται χωρίς ουσιαστική διαπραγμάτευση, αλλά με βάση εκ των προτέρων διατυπωμένους όρους (σχετ. Ολ ΑΠ 15/2007, ΝΟΜΟΣ, βλ. και Δωρή, Ο χαρακτηρισμός αντισυμβαλλομένων Τραπεζών ως καταναλωτών ως προϋπόθεση για την προστασία τους από καταχρηστικούς γενικούς όρους συναλλαγών, ΝοΒ

2004, 729, για το ότι ο αντισυμβαλλόμενος Τράπεζας εμπίπτει ως καταναλωτής στις ρυθμίσεις του ν. 2251/1994). Ο ν. 2251/1994 αποτελεί ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 05.04.1993 «σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες συμβάσεων που συνάπτονται με τους καταναλωτές». Στο άρθρο 3 § 1 της εν λόγω Οδηγίας ορίζεται ότι ρήτρα σύμβασης που δεν αποτέλεσε αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης θεωρείται καταχρηστική, όταν, παρά την απαίτηση της καλής πίστης, δημιουργείται σε βάρος του καταναλωτή σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των μερών, τα απορρέοντα από τη σύμβαση», ενώ σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 8 της ίδιας Οδηγίας «τα κράτη - μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή διατηρούν, στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία, αυστηρότερες διατάξεις σύμφωνες προς τη συνθήκη, για να εξασφαλίζεται μεγαλύτερη προστασία του καταναλωτή». Με τους γενικούς όρους των συναλλαγών είτε επιχειρείται απόκλιση από ρυθμίσεις του ενδοτικού δικαίου είτε ρυθμίζονται πρόσθετα στοιχεία που δεν αντιμετωπίζονται από διατάξεις ενδοτικού δικαίου. Η ρύθμιση της § 6 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994 αποτελεί εξειδίκευση του βασικού κανόνα της διάταξης του άρθρου 281 ΑΚ για την απαγόρευση καταχρηστικής άσκησης ενός δικαιώματος ή χρήσης ενός θεσμού (της συμβατικής ελευθερίας). Ενόψει αυτού, ο έλεγχος του κύρους του περιεχομένου των ΓΟΣ βασικά προσανατολίζεται προς τη διάταξη του εν λόγω άρθρου 281 ΑΚ. Με τους ΓΟΣ δεν απαγορεύεται η απόκλιση από οποιαδήποτε διάταξη ενδοτικού δικαίου, αλλά μόνο από εκείνες που φέρουν «καθοδηγητικό» χαρακτήρα ή σε περίπτωση άτυπων συναλλακτικών μορφών, από τα ουσιώδη, για την επίτευξη του σκοπού και τη διατήρηση της φύσης της σύμβασης, δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών που απηχούν πράγματι δικαιολογημένες προσδοκίες του πελάτη για το συγκεκριμένο είδος συναλλαγής. Καταχρηστικός και συνεπώς άκυρος είναι κάθε ΓΟΣ, ο οποίος χωρίς επαρκή και εύλογη αιτία αποκλίνει από ουσιώδεις και βασικές αξιολογήσεις του ενδοτικού δικαίου, δηλαδή από τις τυπικές και συναλλακτικά δικαιολογημένες προσδοκίες του πελάτη. Η καθοδηγητική λειτουργία του ενδοτικού δικαίου διαταράσσεται όταν με το περιεχόμενο του ΓΟΣ αλλάζει η εικόνα που έχει διαμορφωθεί με βάση τους κανόνες του ενδοτικού δικαίου για τη συγκεκριμένη συμβατική μορφή. Επίσης, ελέγχεται για καταχρηστικότητα η ρύθμιση ενός ΓΟΣ, με τον οποίο επέρχεται περιορισμός θεμελιωδών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη φύση της σύμβασης κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να απειλείται η ματαίωση του σκοπού της. Ας σημειωθεί ότι η διάταξη του άρθρου 2 § 6 του ν.

2251/1994 στην αρχική της διατύπωση, πριν δηλαδή την τροποποίηση της από τη διάταξη του άρθρου 10 § 24 του ν. 2741/1999, χρησιμοποιούσε τον όρο «υπέρμετρη διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων», διατύπωση που όχι μόνο περιόριζε σημαντικά τον έλεγχο του περιεχομένου των ΓΟΣ, αλλά και δεν ήταν σύμφωνη με τη διατύπωση της διάταξης του άρθρου 3 § 1 της Οδηγίας, η οποία αναφέρεται, όπως προαναφέρθηκε, σε «σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των μερών». Η διάταξη του άρθρου 10 § 24 του ν. 2741/1999 απάλειψε τον όρο «υπέρμετρη» από τη διάταξη του άρθρου 2 § 6 του ν. 2251/1994, ωστόσο, η σύμφωνη με το Κοινοτικό Δίκαιο και συνακόλουθα και με την εν λόγω Οδηγία ερμηνεία του εθνικού δικαίου (για τη σύμφωνη με το Κοινοτικό Δίκαιο ερμηνεία βλ. ενδεικτικά *Γεωργιάδη*, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 2002, σελ. 74 ετ.), η οποία επέβαλλε και πριν την τροποποίηση που επήλθε με το ν. 2741/1999 να ερμηνευτεί συσταλτικά ο όρος «υπέρμετρη διατάραξη» ως ουσιώδης ή σημαντική μόνο διατάραξη που φανερά διαφέρει από την έννοια της υπέρμετρης διατάραξης, επιβάλλει την ίδια ερμηνεία (ουσιώδης ή σημαντική διατάραξη) και μετά την προαναφερόμενη απάλειψη του όρου «υπέρμετρη» (Ολ ΑΠ 15/2007, όπ.π., Ολ ΑΠ 6/2006, ΕλλΔνη 2006, 419, βλ. και τη διάταξη του άρθρου 2 § 2 του ν. 3587/2007, η οποία, υιοθετώντας και νομοθετικά την προαναφερόμενη ερμηνεία και τροποποιώντας τη σχετική διάταξη του άρθρου 2 § 6 του ν. 2251/1994, απαιτεί πλέον να υπάρχει «σημαντική διατάραξη» της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή). Η ουσιώδης ή σημαντική αυτή διατάραξη ταυτίζεται με κάθε απόκλιση από τις καθοδηγητικού και μόνο χαρακτήρα διατάξεις του ενδοτικού δικαίου ή από τις ρυθμίσεις εκείνες που είναι αναγκαίες για την επίτευξη του σκοπού και τη διατήρηση της φύσης της σύμβασης με βάση το ενδιάμεσο πρότυπο του καταναλωτή που είναι συνήθως απρόσεκτος ως προς την ενημέρωση του, αλλά ο οποίος διαθέτει τη μέση αντίληψη κατά το σχηματισμό της απόφασης του να συμβληθεί ως καταναλωτής συγκεκριμένου είδους αγαθών ή υπηρεσιών. Έτσι, κατά τη διαδικασία για τη διαπίστωση της καταχρηστικότητας των ΓΟΣ, πρέπει να ερευνάται αν υπάρχει τυπική διατάραξη ως απόκλιση από τη συνηθισμένη ρύθμιση και στη συνέχεια να ερευνάται ο βαθμός έντασης της απόκλισης αυτής, δηλαδή αν η απόκλιση αυτή στη συγκεκριμένη περίπτωση αφορά αξιολογικές εκτιμήσεις καθοδηγητικού χαρακτήρα (σχετ. ΑΠ 1219/2001, ΔΕΕ 2001, 1128). Ως μέτρο, δηλαδή, για τον έλεγχο της διατάραξης της ισορροπίας αυτής, λαμβάνονται υπόψη τα

συμφέροντα των συμβαλλόμενων στη συγκεκριμένη σύμβαση μερών και εξετάζεται ποιο είναι το συμφέρον του προμηθευτή για τη διατήρηση του όρου που ελέγχεται και ποιο είναι εκείνο του καταναλωτή για την κατάργησή του, δηλαδή, ερευνάται ποιες συνέπειες θα έχει η διατήρηση ή κατάργηση του όρου για κάθε πλευρά, πώς θα μπορούσε κάθε μέρος να εμποδίσει την επέλευση του κινδύνου που θέλει να αποτρέψει ο συγκεκριμένος γενικός όρος και πώς μπορεί κάθε μέρος να προστατευθεί από τις συνέπειες της επέλευσης του κινδύνου με δικές του ενέργειες (ΑΠ 430/2005, ΕλλΔνη 2005, 802). Αν η ρύθμιση που προβλέπεται από το γενικό όρο συναλλαγών είναι απλώς μη συμφέρουσα για τον καταναλωτή και η επακόλουθη επιβάρυνση του δεν είναι ουσιώδης ή αν η απόκλιση του γενικού αυτού όρου από νομοθετικές διατάξεις ενδοτικού δικαίου είναι τέτοια που δε διαταράσσει την καθοδηγητική λειτουργία του ενδοτικού δικαίου, τότε η διατάραξη της συμβατικής ισορροπίας δε θεωρείται ουσιώδης. Δεν απαγορεύεται, δηλαδή, η απόκλιση με τους γενικούς όρους από οποιαδήποτε ρύθμιση ενδοτικού δικαίου, αλλά μόνο από εκείνες που φέρουν καθοδηγητικό χαρακτήρα ή, σε περίπτωση άτυπων συναλλακτικών μορφών, από τα ουσιώδη για την επίτευξη του σκοπού και τη διατήρηση της φύσης της σύμβασης δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών που απηχούν πράγματι δικαιολογημένες προσδοκίες του πελάτη. Η καθοδηγητική λειτουργία του ενδοτικού δικαίου, σύμφωνα με την οποία ορισμένοι κανόνες ενδοτικού δικαίου αποτελούν εξειδίκευση της αρχής της εξισωτικής δικαιοσύνης, διαταράσσεται όταν με το περιεχόμενο του γενικού όρου αλλάζει η εικόνα που έχει διαμορφωθεί με βάση τους κανόνες που διέπουν τη συγκεκριμένη συμβατική μορφή. Επίσης, όταν πρόκειται για γενικό όρο, με τον οποίο εντάσσονται στη σύμβαση πρόσθετα στοιχεία, τα οποία δεν περιέχονται στους κανόνες ενδοτικού δικαίου, ελέγχεται αν η πρόσθετη αυτοτελής αυτή ρύθμιση φαλκιδεύει θεμελιώδη δικαιώματα που προκύπτουν από τη φύση της σύμβασης ή συνεπάγεται τέτοιες υποχρεώσεις, ώστε να οδηγήσει σε ματαίωση ή στρέβλωση του σκοπού της σύμβασης. Πέρα, όμως, από τις προαναφερόμενες διαπιστώσεις, για να κριθεί αν ένας γενικός όρος διαταράσσει τη συμβατική ισορροπία και συνεπώς είναι άκυρος ως καταχρηστικός, γίνεται αξιολογική στάθμιση των εκατέρωθεν συμφερόντων και εκτιμώνται οι ειδικές συνθήκες της συγκεκριμένης περίπτωσης. Λαμβάνονται υπόψη, εκτός από την ανάγκη προστασίας του κατά τεκμήριο ασθενέστερου καταναλωτή, η φύση των αγαθών ή υπηρεσιών που αφορά η σύμβαση, ο σκοπός της, το σύνολο των ειδικών συνθηκών κατά τη σύναψή τους, όπως ο εξειδικευμένος ή μη χαρακτήρας της συναλλαγής, η εξοικείωση του

πελάτη με τις σχετικές συναλλαγές, το μορφωτικό και πνευματικό του επίπεδο, οι κίνδυνοι που αναλαμβάνονται και η δυνατότητα αντιμετώπισης τους, καθώς επίσης και όλες οι υπόλοιπες ρήτρες της σύμβασης ή άλλης σύμβασης από την οποία αυτή εξαρτάται (ΑΠ 1495/2006, ΔΕΕ 2006, 1307). Έτσι, κατά τον έλεγχο του κύρους του περιεχομένου ενός ΓΟΣ, εξετάζεται σε πρώτη φάση αν αυτός είναι αντίθετος με κάποια απαγορευτική ρήτρα που περιλαμβάνεται στην ενδεικτική απαρίθμηση συγκεκριμένων ΓΟΣ που θεωρούνται «per se» καταχρηστικοί και αρα άκυροι, δηλαδή χωρίς να απαιτείται ως προς αυτούς η ύπαρξη των προαναφερόμενων προϋποθέσεων της γενικής ρήτρας (βλ. άρθρο 2 § 7 του ν.2251/1994) και σε περίπτωση αρνητικού αποτελέσματος, ελέγχεται κατά πόσο ο συγκεκριμένος ΓΟΣ περιέχει απόκλιση από ουσιώδεις αξιολογήσεις καθοδηγητικού χαρακτήρα του ενδοτικού δικαίου όπως προαναφέρθηκε (σχετ. ΑΠ 296/2001, ΔΕΕ 2001,1112), δηλαδή η καταχρηστικότητα, θα κριθεί με βάσει τα κριτήρια των εδαφίων α και β της § 6 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994. Επιπλέον, το δίκαιο των ΓΟΣ διαπνέεται από την αρχή της διαφάνειας, η οποία αποτελεί θεμελιώδη αρχή της προστασίας του καταναλωτή και έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό νομικό σύστημα μέσω των διατάξεων του άρθρου 2§§ 1 έως 3, 6 και 7 περιπτώσεις ε, ζ, η, ι και ια, καθώς και των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 2251/1994. Η εν λόγω αρχή έχει δύο εκφάνσεις : τη σαφήνεια και το κατανοητό των όρων. Η σαφήνεια αφορά τις νομικές συνέπειες μιας ρήτρας, δηλαδή τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του καταναλωτή. Για το λόγο αυτό, ασαφείς ή πολυσήμαντες ρήτρες δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από τον προμηθευτή με σκοπό να ενισχύσει τη θέση του απέναντι στον καταναλωτή. Ιδιαίτερα οι δυσμενείς οικονομικές συνέπειες και επιβαρύνσεις θα πρέπει να είναι ευκρινείς. Αδιαφανείς ρήτρες που αποκρύπτουν την πραγματική, νομική και οικονομική κατάσταση δημιουργούν τον κίνδυνο ο καταναλωτής είτε να απόσχει από ορισμένες ενέργειες (άσκηση δικαιωμάτων του) είτε να υποκύψει σε δικαιώματα ή αξιώσεις που κατά το φαινόμενο έχει ο προμηθευτής. Υπό το πρίσμα αυτό, αδιαφανείς ρήτρες οδηγούν, ακριβώς λόγω της αδιαφάνειας τους, στη διατάραξη της συμβατικής ισορροπίας, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 § 6 του ν. 2251/1994. Η διαφάνεια και σαφήνεια πρέπει να υπάρχει τόσο ως προς την αιτία της παροχής όσο και ως προς το περιεχόμενο της. Η διαφάνεια αφορά στη σαφή και κατανοητή διατύπωση, στην αρχή του ορισμένου ή οριστού περιεχομένου και στην αρχή της προβλεψιμότητας της ύπαρξης των όρων (ΑΠ 430/2005, όπ.π). Περαιτέρω, αφού διαπιστωθεί ότι συγκεκριμένος ΓΟΣ είναι

καταχρηστικός, θα επέλθει ως έννομη συνέπεια η ακυρότητα του. Η πλήρωση του κενού που θα προκύψει από την εν λόγω ακυρότητα θα γίνει είτε μέσω εφαρμογής κανόνων ενδοτικού δικαίου στις περιπτώσεις που η κατάχρηση συνίσταται σε προσβολή της καθοδηγητικής λειτουργίας του ενδοτικού δικαίου (δηλαδή το κενό καλύπτεται τότε με βάση τους ενδοτικούς κανόνες, οι οποίοι με την εισαγωγή των άκυρων ΓΟΣ είχαν παραμεριστεί) είτε μέσω συμπληρωματικής ερμηνείας, στις περιπτώσεις που η καταχρηστικότητα των ΓΟΣ έγκειται στον περιορισμό θεμελιωδών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που οδηγούν σε διακινδύνευση του τυπικού σκοπού της σύμβασης (ΠολΠρωτΑθ 1119/2002, ΝΟΜΟΣ, ΠολΠρωτΑθ 3229/1996, ΕλλΔνη 1998, 940).

Στην προκείμενη περίπτωση, το ενάγον εκθέτει στην αγωγή του ότι έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα ως Ένωση Καταναλωτών με τις προϋποθέσεις του νόμου και ότι νομιμοποιείται ενεργητικά να ασκήσει συλλογική αγωγή, αφού διαθέτει τις προϋποθέσεις της διάταξης του άρθρου 10 § 9 του ν. 2251/1994, καθώς και ότι η εναγόμενη ανώνυμη τραπεζική εταιρία, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της ως τέτοια, και συγκεκριμένα, αναφορικά με την αποδοχή καταθέσεων ταμειευτηρίου, με τη χορήγηση δανείων και με τη χορήγηση πιστωτικών καρτών, διατυπώνει γενικούς όρους συναλλαγών (ΓΟΣ) που αναφέρονται αναλυτικά στην αγωγή και οι οποίοι είναι καταχρηστικοί, όπως ειδικότερα εκτίθεται στην αγωγή. Με βάση τα προαναφερόμενα, ζητεί : α) να απαγορευθεί στην εναγόμενη να διατυπώνει και να χρησιμοποιεί τους εν λόγω καταχρηστικούς, παράνομους και άκυρους γενικούς όρους συναλλαγών β) να υποχρεωθεί η εναγόμενη να ενημερώσει με κάθε πρόσφορο τρόπο και με έξοδα της τους συμβαλλομένους της ότι οι εν λόγω γενικοί όροι δεν ισχύουν και γ) να αναγνωριστεί [ύστερα από νομότυπο περιορισμό με τις προτάσεις του, αλλά και με δήλωση των πληρεξούσιων δικηγόρων του που καταχωρήθηκε στα πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης, του εν λόγω αιτήματος του από καταψηφιστικό σε έντοκο αναγνωριστικό (223 § 1 ΚΠολΔ, 741 ΚΠολΔ)] ότι η εναγόμενη οφείλει να του καταβάλει ποσό ύψους 2.000.000 ευρώ για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης που υφίσταται το καταναλωτικό κοινό από την εν λόγω παράνομη συμπεριφορά της, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της με αριθμό κατάθεσης 162093/2091/2006 αγωγής που είχε ασκήσει το ενάγον κατά της εναγόμενης με τα ίδια αιτήματα και από το δικόγραφο της οποίας (αγωγής) το ενάγον παραιτείται με την παρούσα αγωγή. Επιπλέον, το ενάγον ζητεί να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά

εκτελεστική και να απειληθεί υπέρ του και κατά της εναγόμενης χρηματική ποινή ύψους 5.800 ευρώ για κάθε παράβαση των προαναφερομένων.

Με το εν λόγω περιεχόμενο, η αγωγή αρμόδια και παραδεκτά εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού, το οποίο είναι υλικά και τοπικά αρμόδιο (10 § 11 του ν. 2251/1994), για να εκδικαστεί σύμφωνα με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (10 § 12 του ν. 2251/1994, 739 επ. ΚΠολΔ), και είναι επαρκώς ορισμένη, παρά τους αντίθετους ισχυρισμούς της εναγόμενης. Ας σημειωθεί και ότι η ύπαρξη απόφασης του διοικητικού συμβουλίου της Ένωσης Καταναλωτών για την άσκηση συλλογικής αγωγής, όπως απαιτεί η διάταξη του άρθρου 10 § 10 του ν. 2251/1994, είναι απαραίτητη και πρέπει να προσκομίζεται για την απόδειξη της ενεργητικής νομιμοποίησης της Ένωσης, αλλά δεν αποτελεί στοιχείο της αγωγής, η έλλειψη του οποίου καθιστά την αγωγή απαράδεκτη, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η εναγόμενη. Περαιτέρω, το ενάγον νόμιμα προσκομίζει και επικαλείται τα ακόλουθα έγγραφα : α) ακριβές αντίγραφο του από 22.02.1995 τροποποιημένου καταστατικού του, από το οποίο προκύπτει ότι το ενάγον αναγνωρίστηκε με την με αριθμό 2470/1988 απόφαση αυτού του Δικαστηρίου και ότι το εν λόγω τροποποιημένο καταστατικό του εγκρίθηκε με την με αριθμό 2000/1995 απόφαση αυτού του Δικαστηρίου β) ακριβές αντίγραφο της με αριθμό 4728/18.05.1995 απόφασης του Νομάρχη Αθηνών γ) ακριβές αντίγραφο του από 19.05.1995 πιστοποιητικού εγγραφής της Νομαρχίας Αθηνών δ) το με αριθμό 192/11.07.2006 απόσπασμα πρακτικού συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ενάγοντος για την άσκηση συλλογικής αγωγής κατά της εναγόμενης ε) την από 18.01.2007 κοινή υπεύθυνη δήλωση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ενάγοντος ότι αυτό απαριθμεί πάνω από πεντακόσια (500) μέλη. Από τα έγγραφα αυτά, αποδεικνύεται η ενεργητική νομιμοποίηση του ενάγοντος για την άσκηση της παρούσας συλλογικής αγωγής (10 §§ 5, 6, 9 και 10 του ν. 2251/1994). Επιπλέον, η αγωγή είναι νομικά βάσιμη εν μέρει (2 §§ 1, 5, 6 και 7, 10 §§ 9,10,12 εδάφιο β και 13 εδάφιο α του ν. 2251/1994, 70, 907, 908 § 1 και 947 § 1 ΚΠολΔ) εκτός από : α) το αίτημα του ενάγοντος να υποχρεωθεί η εναγόμενη να ενημερώσει με κάθε πρόσφορο τρόπο και με έξοδα της ότι οι γενικοί όροι που τυχόν θα κριθούν ως καταχρηστικοί δεν ισχύουν, το οποίο πρέπει να απορριφθεί ως νομικά αβάσιμο, αφού τέτοιος τρόπος επανόρθωσης δεν προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 10 § 9 του ν. 2251/1994, η οποία αναφέρει ως τέτοιους τη δημοσίευση της δικαστικής απόφασης και τη δημοσίευση επανορθωτικής

δήλωσης [σχετ. ΠολΠρωτΑθ 1208/1998, ΝΟΜΟΣ, βλ. και ΠολΠρωτΑθ 1119/2002, ΝΟΜΟΣ, ΠολΠρωτΑθ 2411/1997, ΝΟΜΟΣ, οι οποίες απορρίπτουν αντίστοιχο αίτημα, επειδή η υποχρέωση ενημέρωσης των καταναλωτών από τον προμηθευτή πηγάζει απευθείας από το νόμο (2 § 1 του ν. 2251/1994), συνεπώς δεν μπορεί να αποτελεί μέρος διατακτικού δικαστικής απόφασης] και β) το αρχικό αίτημα του ενάγοντος να κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή η απόφαση που θα εκδοθεί αναφορικά με το αίτημα επιδίκασης ποσού ύψους 2.000.000 ευρώ για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, το οποίο (αίτημα), μετά τον προαναφερόμενο νομότυπο περιορισμό του από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό, πρέπει να απορριφθεί ως νομικά αβάσιμο, επειδή τέτοιο αίτημα προϋποθέτει καταψηφιστική και όχι αναγνωριστική απόφαση [βλ. *Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα (- Νικολόπουλο)*, ΚΠολΔ ΙΙ (2000), υπό το άρθρο 907, σελ. 1721, αριθμός 3)]. Επομένως, το τμήμα της αγωγής που κρίθηκε ως νομικά βάσιμο πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική του βασιμότητα, δεδομένου ότι, μετά τον προαναφερόμενο περιορισμό του αιτήματος χρηματικής ικανοποίησης από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό, δεν απαιτείται η καταβολή δικαστικού ενσήμου (βλ. άρθρο 7 § 3 του ν.δ. 1544/1942, καθώς και ΠολΠρωτΑθ 6806/2004, ΝΟΜΟΣ, ΠολΠρωτΑθ 2364/2002, ΔΕΕ 2002, 595).

Η εναγόμενη με τις προτάσεις της ισχυρίζεται ότι το δικαίωμα προσβολής ως καταχρηστικών των γενικών όρων που αναφέρονται στην αγωγή έχει υποπέσει στην εξάμηνη αποσβεστική προθεσμία της διάταξης του άρθρου 10 § 10 εδάφιο ε του ν. 2251/1994, επειδή οι εν λόγω γενικοί όροι ισχύουν για χρονικό διάστημα πολλών ετών. Ο εν λόγω ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί ως νομικά αβάσιμος, αφού η προαναφερόμενη σχετική διάταξη αναφέρει ότι «η συλλογική αγωγή ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την τελευταία εκδήλωση της παράνομης συμπεριφοράς που αποτελεί τη βάση της» και η εναγόμενη δεν αμφισβητεί ειδικά (261 ΚΠολΔ, 741 ΚΠολΔ) ότι εξακολουθεί να χρησιμοποιεί μέχρι το χρονικό διάστημα άσκησης της αγωγής τους εν λόγω γενικούς όρους, επομένως δεν τίθεται ζήτημα *H%* παρέλευσης της συγκεκριμένης αποσβεστικής προθεσμίας. Επιπλέον, η εναγόμενη προβάλλει την ένσταση καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος του ενάγοντος (281 ΑΚ) να αξιώσει την ακύρωση των συγκεκριμένων γενικών όρων ως καταχρηστικών, εξαιτίας της παρέλευσης πολλών ετών χρησιμοποίησης των όρων αυτών από την εναγόμενη χωρίς

αυτοί να προσβληθούν ως καταχρηστικοί και συνακόλουθα της δημιουργίας εύλογης πεποίθησης σε αυτήν ότι εκείνοι είναι σύμφωνοι με τις διατάξεις του ν. 2251/1994. Ας σημειωθεί ότι τα επιπλέον επιχειρήματα της εναγόμενης για την κατάφαση της καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος και συγκεκριμένα ότι το ενάγον επέλεξε να στραφεί μόνο κατά της συγκεκριμένης εναγόμενης Τράπεζας, ενώ και άλλες Τράπεζες χρησιμοποιούν τους ίδιους όρους, δε λαμβάνονται υπόψη, αφού αυτά προβλήθηκαν με την προσθήκη - αντίκρουση και όχι με τις προτάσεις, ενώ δεν αφορούν αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις του ενάγοντος (237 § 3 εδάφιο γ ΚΠολΔ, βλ. και ΑΠ 130/2004, ΝοΒ 2004, 1546, ΕφΘεσ 1859/2003, Αρμ 2004, 867, καθώς και ΑΠ 724/2002, ΝοΒ 2003, 34 για το ότι ο εν λόγω κανόνας εφαρμόζεται και στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας). Ο εν λόγω ισχυρισμός της εναγόμενης περί καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος, λόγω αοριστίας, επειδή δεν αναφέρονται ειδικές περιστάσεις που να καθιστούν καταχρηστική την άσκηση του δικαιώματος, αφού δεν αρκεί μόνο η αδράνεια του δικαιούχου για την άσκηση του δικαιώματος του ούτε και η καλόπιστη πεποίθηση του υπόχρεου ότι δεν υπάρχει το δικαίωμα ή ότι δεν πρόκειται αυτό να ασκηθεί εναντίον του (βλ. Ολ ΑΠ 8/2001, ΕλλΔνη 2001, 382). Περαιτέρω, η εναγόμενη, όπως προαναφέρθηκε, δεν αρνείται την κατάρτιση μεταξύ αυτής και των αντισυμβαλλόμενων της καταναλωτών των συμβάσεων με τους γενικούς όρους συναλλαγών που αναφέρονται στην αγωγή, ωστόσο, αρνείται αιτιολογημένα ότι οι εν λόγω γενικοί όροι είναι παράνομοι και καταχρηστικοί.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων των διαδίκων που περιέχονται στα πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης που έχουν τον ίδιο αριθμό με την παρούσα απόφαση, από όλα τα έγγραφα που οι διάδικοι νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται [ας σημειωθεί ότι λαμβάνονται υπόψη και τα με αριθμούς 28β, 28γ, 29, 30 και 31 σχετικά έγγραφα αποφάσεων γερμανικών δικαστηρίων που επικαλείται και προσκομίζει το ενάγον, παρόλο που αναφορικά με τα έγγραφα αυτά δεν προκύπτει ως προς τη μετάφραση τους που επισυνάπτεται σε αυτά η ημερομηνία, το ονοματεπώνυμο και η υπογραφή του μεταφραστή [τα οποία απαιτούνται αν ο μεταφραστής είναι δικηγόρος, βλ. άρθρα 52 §§ 2 και 3 και 53 του ν.δ. 3026/1954 («Κώδικας περί Δικηγόρων»), καθώς και τα με αριθμούς 1α, 1β, 1γ, 2α, 2β, 2δ, 2ε, 3α, 3β, 3γ, 3δ, 3ε, 4α, 4β, 4γ, 4ε, 5α, 5β, 5γ, 5δ, 5ε, 5στ, 6α, 6β, 6γ, 6δ, 6ε και 7α ακριβή αντίγραφα εκτύπωσης ιστοσελίδων του διαδικτύου στην αγγλική γλώσσα που

προσκομίζει και επικαλείται η εναγόμενη χωρίς να επισυνάπτεται μετάφραση τους (454 ΚΠολΔ), αφού όλα αυτά τα έγγραφα που αποτελούν αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου (βλ. ΕφΠειρ 884/2005, ΕλλΔνη 2006, 1102) λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (ΑΠ 289/1999, ΝΟΜΟΣ)], καθώς και από τις με αριθμούς 1306/2007 και 1307/2007 ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον του Ειρηνοδίκη Αθηνών, οι οποίες δόθηκαν με επιμέλεια της εναγόμενης ύστερα από προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου πριν από δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες (270 § 2 εδάφιο γ, 741 ΚΠολΔ) (βλ. τη με αριθμό 3920B/12.01.2007 έκθεση επίδοσης που συνέταξε ο δικαστικός επιμελητής στο Πρωτοδικείο Αθηνών, ...), αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά : Το ενάγον έχει αναγνωριστεί νόμιμα ως Ένωση Καταναλωτών και νομιμοποιείται ενεργητικά αναφορικά με την άσκηση της παρούσας συλλογικής αγωγής (βλ. παραπάνω). Η εναγόμενη είναι ανώνυμη τραπεζική εταιρία, η οποία ασχολείται με τραπεζικές εργασίες.

I. Στο πλαίσιο αυτής της δραστηριότητας της, η εναγόμενη, κατά την κατάρτιση μεταξύ εκείνης και των αντισυμβαλλόμενων της καταναλωτών συμβάσεων χορήγησης πιστωτικών καρτών, εφαρμόζει το με αριθμό 13 γενικό όρο συναλλαγών (που περιέχεται σε σχετικό έντυπο της εναγόμενης με τίτλο «*ΟΡΟΙ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ*»), ο οποίος αναφέρει ότι «...α) Ο κάτοχος, ο οποίος εξοφλεί εμπρόθεσμα ολόκληρο το οφειλόμενο ποσό, όπως αναγράφεται στους λογαριασμούς του άρθρου 18 πιο κάτω (με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου β) δεν οφείλει τόκο. Ο κάτοχος ο οποίος εξοφλεί μέρος του λογαριασμού του ή την ελάχιστη καταβολή (άρθρο 18), χρεώνεται με τον συμβατικό τόκο επί του εκάστοτε οφειλόμενου ποσού από την ημερομηνία εγγραφής κάθε συναλλαγής στα βιβλία της Τράπεζας και χρέωσης του λογαριασμού της κάρτας όπως αυτή εμφανίζεται στους λογαριασμούς του άρθρου 18 μέχρι την ημερομηνία εξόφλησης του β) Τα ποσά που προέρχονται από αναλήψεις μετρητών κατά το άρθρο 6 πιο πάνω εκτοκίζονται με το συμβατικό επιτόκιο από την ημερομηνία της ανάληψης...». Στην προκείμενη περίπτωση, από την επισκόπηση του όρου αυτού, προκύπτει ότι ο κάτοχος πιστωτικής κάρτας, ο οποίος, αφού έλαβε από την εναγόμενη το μηνιαίο εκκαθαριστικό σημείωμα (λογαριασμός), στο οποίο αναγράφεται μεταξύ άλλων η συνολική οφειλή του από τη χρήση πιστωτικής κάρτας, καθώς και το ελάχιστο ποσό καταβολής (βλ. όρο με αριθμό 18 της σύμβασης χορήγησης πιστωτικής κάρτας), εξοφλεί ολόκληρη την οφειλή του, δεν οφείλει τόκο,

ενώ αν εξοφλήσει μόνο μέρος της οφειλής του ή την ελάχιστη καταβολή, χρεώνεται με συμβατικό τόκο υπερημερίας από την ημερομηνία εγγραφής της κάθε συναλλαγής στα βιβλία της Τράπεζας και χρέωσης του λογαριασμού της κάρτας. Ο όρος αυτός αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 340, 341 § 1 και 345 § 1 ΑΚ, οι οποίες ορίζουν ότι, στην περίπτωση που ο οφειλέτης ληξιπρόθεσμης παροχής δεν καταβάλει την οφειλή του στη δήλη ημέρα που συμφωνήθηκε, οφείλει νόμιμους ή συμβατικούς τόκους υπερημερίας. Συγκεκριμένα, όταν ο οφειλέτης χρηματικού ποσού από τη χρήση πιστωτικής κάρτας, λαμβάνει το σχετικό εκκαθαριστικό σημείωμα από την εναγόμενη, το οποίο ορίζει την οφειλή του και την καταληκτική ημερομηνία, μέχρι την οποία αυτή πρέπει να καταβληθεί (δήλη ημέρα, οπότε δεν απαιτείται όχληση για την υπερημερία, βλ. 340 και 341 § 1 ΑΚ) και δεν εξοφλεί ολόκληρη την οφειλή του, γίνεται υπερήμερος ως προς το ανεξόφλητο μέρος της παροχής, με αποτέλεσμα να οφείλει συμβατικούς τόκους υπερημερίας. Η διάταξη του άρθρου 345 ΑΚ περί καταβολής τόκων υπερημερίας είναι μεν ενδοτικού δικαίου, αλλά με την έννοια ότι μπορεί να συμφωνηθεί ότι η υπερημερία του οφειλέτη ληξιπρόθεσμης χρηματικής παροχής αρχίζει από χρόνο μεταγενέστερο από αυτόν που ορίζει η εν λόγω διάταξη (Ολ ΑΠ 6/2006, ό.π., ΑΠ 127/2005, ΕλλΔνη 2005, 700, ΕφΑΘ 2205/2004, ΕλλΔνη 2004, 1704, ΕφΑΘ 8200/1998, ΕλλΔνη 2001, 1365) και όχι ότι μπορεί να συμφωνηθεί ότι οφείλονται τόκοι υπερημερίας σε χρονικό διάστημα πριν από την υπερημερία, γεγονός που προκύπτει από το συγκεκριμένο όρο, αφού, όπως αυτός διατυπώνεται και ισχύει, ο υπερήμερος οφειλέτης οφείλει τόκους από την ημερομηνία εγγραφής της κάθε συναλλαγής στα βιβλία της εναγόμενης και όχι από την παρέλευση της δήλης ημέρας, κατά την οποία έπρεπε να καταβληθεί η οφειλή του. Επομένως, ο όρος αυτός είναι άκυρος, αφού αντιβαίνει στις διατάξεις των άρθρων 174, 340, 341 § 1 και 345 ΑΚ (για το ότι η δυνατότητα των ενώσεων καταναλωτών να ασκήσουν συλλογική αγωγή δεν περιορίζεται μόνο στην περίπτωση καταχρηστικών γενικών όρων, αλλά και σε κάθε παράνομη συμπεριφορά του προμηθευτή, βλ. ΑΠ 1219/2001, ό.π.). Ο όρος αυτός επίσης είναι καταχρηστικός με βάση τη διάταξη του άρθρου 2 § 7 περιπτώσεις ια και λ του ν. 2251/1994, επειδή (ως προς την καταχρηστικότητα που προκύπτει από την περίπτωση ια) δεν προσδιορίζεται το ακριβές χρονικό σημείο αφετηρίας της οφειλής τόκων, αφού η αναφορά στην «...ημερομηνία εγγραφής κάθε συναλλαγής στα βιβλία της Τράπεζας και χρέωσης του λογαριασμού της κάρτας» είναι αόριστη, επειδή από τη διατύπωση αυτή δεν προκύπτει η ακριβής ημερομηνία, κατά την οποία εγγράφεται η κάθε συναλλαγή σε αυτά τα βιβλία, επομένως δεν ξεκαθαρίζεται με ευκρίνεια πότε ξεκινά η υποχρέωση καταβολής τόκων, ενώ ο

σχετικός ισχυρισμός της εναγόμενης ότι η εγγραφή αυτή (και η συνακόλουθη αφετηρία της υποχρέωσης καταβολής τόκων) γίνεται από την ημερομηνία της εξόφλησης από την Τράπεζα της οφειλής του καταναλωτή απέναντι στον προμηθευτή (βλ. σελ. 12 των προτάσεων της εναγόμενης) δεν προκύπτει από την προαναφερόμενη διατύπωση του όρου (βλ. και σελ. 13 των προτάσεων της εναγόμενης, όπου αναφέρεται ότι «...η χρέωση του λογαριασμού της κάρτας λαμβάνει χώρα με : α) την εξόφληση της επιχείρησης από την Τράπεζα β) τη χρέωση του λογαριασμού της κάρτας και γ) την εγγραφή στα βιβλία της Τράπεζας της χρεοπίστωσης...», χωρίς να προκύπτει σε ποια ακριβώς περίπτωση από τις υπό α, β και γ ξεκινά η υποχρέωση καταβολής τόκων ούτε αν αυτές οι ενέργειες γίνονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά την ίδια ημέρα ή σε διαφορετικές ημέρες). Άλλωστε η αοριστία και η αδιαφάνεια ΓΟΣ κρίνεται από το περιεχόμενο και τη διατύπωση του όρου και όχι από άλλα εξωτερικά στοιχεία που δεν προκύπτουν από τη διατύπωση. Περαιτέρω, η υποχρέωση του καταναλωτή να καταβάλει τόκους από προγενέστερη ημερομηνία, από την οποία εκείνος καθυστερεί την οφειλή του, αποτελεί υπέρμετρη οικονομική επιβάρυνση (περίπτωση λ της διάταξης του άρθρου 2 § 7 του ν. 2251/1994), ενώ είναι αντίθετη και στη δικαιολογημένη προσδοκία του καταναλωτή [για τον οποίο υιοθετείται το λεγόμενο «ενδιάμεσο πρότυπο», βλ. *Αελεντζή*, Ο έλεγχος του περιεχομένου των γενικών όρων συναλλαγών (άρθρο 2 §§ 6 και 7 Ν. 2251/1994) κατά την πρόσφατη νομολογία του Αρείου Πάγου, ΝοΒ 2002, 274 και ιδίως σελ. 294 επ.] ότι, όταν εκείνος καθυστερεί την εκπλήρωση κάποιας οφειλής του, οφείλει τόκους από την καθυστέρηση αυτή και όχι από προγενέστερο χρονικό σημείο. Ας σημειωθεί ότι ο ισχυρισμός της εναγόμενης ότι η διατύπωση του συγκεκριμένου όρου είναι συμβατή με την ΠΔ/ΤΕ 2501/2002, όπως αυτή διευκρινίστηκε με το με αριθμό πρωτοκόλλου 199/17.03.2003 έγγραφο της Τράπεζας της Ελλάδος, προβάλλεται αλυσιτελώς, αφού στο διευκρινιστικό αυτό έγγραφο αναφέρεται απλώς ότι οι οφειλές από τη χρήση πιστωτικών καρτών εξοφλούνται από τους κατόχους τους μεταξύ άλλων και με το σύστημα των «εντόκων μηνιαίων καταβολών» και όχι ότι είναι επιτρεπτή η αξίωση καταβολής τόκων σε χρονικό διάστημα πριν από το ληξιπρόθεσμο του χρέους και πριν από την υπερημερία του οφειλέτη. Με βάση όλα τα προαναφερόμενα, ο σχετικός ισχυρισμός του ενάγοντος ότι ο με αριθμό 13 γενικός όρος που περιλαμβάνεται στις συμβάσεις χορήγησης πιστωτικής κάρτας που συνάπτει η εναγόμενη με καταναλωτές και ο οποίος ορίζει ότι σε περίπτωση καταβολής από το χρήστη της πιστωτικής κάρτας μέρους της οφειλής

του ή της ελάχιστης καταβολής, εκείνος οφείλει τόκους από την ημερομηνία εγγραφής της συναλλαγής στα βιβλία της Τράπεζας είναι παράνομος και καταχρηστικός και συνεπώς πρέπει να απαλειφθεί από τις σχετικές συμβάσεις, πρέπει να γίνει δεκτός και ως ουσιαστικά βάσιμος.

II. Περαιτέρω, προέκυψε ότι η εναγόμενη, αναφορικά με τις ίδιες συμβάσεις χορήγησης πιστωτικών καρτών, χρησιμοποιεί και τον με αριθμό 14 όρο, ο οποίος ορίζει ότι : *«α) Το ετήσιο ονομαστικό επιτόκιο της σύμβασης (συμβατικό επιτόκιο) συμφωνείται κυμαινόμενο, το δε ακριβές ύψος αυτού, κατά την υπογραφή της παρούσας, ορίζεται στην Πρόσθετη Πράξη. Η Τράπεζα δικαιούται να μεταβάλλει το συμβατικό επιτόκιο σε χρονικά διαστήματα όχι μικρότερα του μήνα, οποτεδήποτε μεταβάλλεται το Βασικό Παρεμβατικό Επιτόκιο για Πράξεις Κυρίας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και μέχρι του 200% του ποσού της διαφοράς μεταξύ του προηγούμενου και του νέου ως άνω παρεμβατικού επιτοκίου. Έχοντας υπόψη την αόριστη διάρκεια της σύμβασης αυτής, η Τράπεζα εκτιμώντας τον κίνδυνο που αναλαμβάνει έναντι του κατόχου, αλλά και τον γενικότερο προϊόντικό κίνδυνο και τις συνθήκες της αγοράς και του ανταγωνισμού, διατηρεί το δικαίωμα, είτε να μην μεταβάλλει το συμβατικό επιτόκιο σε κάθε μεταβολή του παρεμβατικού Επιτοκίου, είτε να μην εξαντλήσει το προαναφερόμενο ανώτατο όριο μεταβολής. Κάθε απόφαση της Τράπεζας για τη μεταβολή ή μη του συμβατικού επιτοκίου ουδέποτε τη δεσμεύει, ούτε προδικάζει τη διαμόρφωση της απόφασης της, σε περίπτωση επόμενης μεταβολής οποτεδήποτε κι αν συμβεί»*. Ο συγκεκριμένος όρος, ως προς τη χρήση του παρεμβατικού επιτοκίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ως επιτοκίου αναφοράς, το οποίο επηρεάζει το ύψους του συμβατικού επιτοκίου, το οποίο έχει συμφωνηθεί να είναι κυμαινόμενο, είναι σύμφωνος με την ΠΔ/ΤΕ 2501/2002, η οποία στο κεφάλαιο Β § 2 περίπτωση ιν προβλέπει ότι η ελάχιστη ενημέρωση που οφείλουν να παρέχουν τα πιστωτικά ιδρύματα στους συναλλασσόμενους πριν από τη σύναψη κάποιας σύμβασης και συγκεκριμένα ως προς τις δανειακές συμβάσεις με κυμαινόμενο επιτόκιο αφορά *«...το γενικό επιτόκιο αναφοράς, σαφώς προσδιοριζόμενο με βάση τα ισχύοντα επιτόκια των χρηματαγορών, τις περιόδους ισχύος του, καθώς και πληροφόρηση σχετικά με βασικούς παράγοντες, η ενδεχόμενη μεταβολή των οποίων θα επηρεάσει το συνολικό κόστος του αντίστοιχου δανείου (όπως π.χ. παρεμβατικά επιτόκια Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας)»*. Ωστόσο, η δυνατότητα μεταβολής του συμβατικού επιτοκίου σε ποσοστό έως και 200% σε

σχέση με τη μεταβολή του επιτοκίου αναφοράς, όπως ορίζει ο συγκεκριμένος όρος, εμφανίζει έντονη αοριστία, καθώς δεν προσδιορίζεται με ποιες προϋποθέσεις το συμβατικό επιτόκιο θα μεταβληθεί έως και 200% σε σχέση με το επιτόκιο αναφοράς ούτε και για ποιο λόγο καθίσταται δικαιολογημένη αυτή η μεταβολή τέτοιου ύψους (2 § 7 περίπτωση ια του ν. 2251/1994). Επιπλέον, ο συγκεκριμένος όρος αντίκειται και στη γενική ρήτρα της παραγράφου 6 της διάταξης του άρθρου 2 του ν. 2251/1994, αφού το ύψος του ποσοστού, κατά το οποίο μπορεί να αναπροσαρμοστεί το συμβατικό επιτόκιο σε σχέση με τη μεταβολή του επιτοκίου αναφοράς (έως και 200%) οδηγεί σε σημαντική διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σε βάρος του καταναλωτή, ο οποίος, ενώ υποτίθεται ότι εξασφαλίζεται από ξαφνικές, αυθαίρετες και αναιτιολόγητες αυξήσεις του συμβατικού επιτοκίου με την ύπαρξη συγκεκριμένου και σαφούς επιτοκίου αναφοράς, το οποίο θα επηρεάσει το συμβατικό επιτόκιο, είναι πιθανό να βρεθεί ενώπιον μίας αύξησης του συμβατικού επιτοκίου ύψους έως και 200% σε σχέση με τη μεταβολή του επιτοκίου αναφοράς, με αποτέλεσμα να διαψεύδονται έτσι και οι δικαιολογημένες προσδοκίες του από τη σύμβαση. Ας σημειωθεί ότι ο ισχυρισμός της εναγόμενης ότι μέχρι τώρα δεν έχει γίνει χρήση του προαναφερόμενου δικαιώματος της στην έκταση που ορίζεται από τον όρο αυτό δεν ασκεί έννομη επιρροή, επειδή ο αφηρημένος κίνδυνος που ενσωματώνει ένας τέτοιος όρος για τους καταναλωτές οδηγεί στην κήρυξη του ως καταχρηστικού, επομένως άκυρου, ακόμα κι αν ο ενδεχομένως εύλογος τρόπος εφαρμογής του όρου στην πράξη από τον προμηθευτή θα αρκούσε για την εξάλειψη της επικινδυνότητας του (ΑΠ 1219/2001, όπ.π.) Επιπλέον, ο σχετικός ισχυρισμός της εναγόμενης ότι ο εν λόγω όρος δεν είναι καταχρηστικός, επειδή είναι σύμφωνος με την Απόφαση της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων 178/19.07.2004, η οποία όρισε ότι «...στη σύμβαση προσδιορίζεται επίσης ρητά ο τρόπος προσαρμογής του συμβατικού επιτοκίου ως εξής : *ι) ως ανώτατο πολλαπλάσιο της εκάστοτε μεταβολής του επιτοκιακού δείκτη...*» (βλ. §2 περίπτωση β της Απόφασης) προβάλλεται αλυσιτελώς, αφού η συγκεκριμένη Απόφαση επιτρέπει μεν τον προσδιορισμό του συμβατικού επιτοκίου σε ανώτατο πολλαπλάσιο της μεταβολής του επιτοκίου αναφοράς, αυτό, όμως, δε συνεπάγεται το μη έλεγχο για καταχρηστικότητα με βάση τις διατάξεις του ν.2251/1994 του συγκεκριμένου όρου, στην περίπτωση που το πολλαπλάσιο αυτό περιέχει αοριστία ως προς τα κριτήρια προσδιορισμού του και την αιτία του και είναι ουσιωδώς αυξημένο, ώστε να προκαλεί σημαντική ανισορροπία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σε βάρος του καταναλωτή. Περαιτέρω, η εναγόμενη χρησιμοποιεί

στον εν λόγω όρο ως κριτήρια που θα της επιτρέψουν να μη μεταβάλει το συμβατικό επιτόκιο σε κάθε μεταβολή του παρεμβατικού επιτοκίου τον «κίνδυνο που αναλαμβάνει έναντι του κατόχου», το (γενικότερο προϊόντικό κίνδυνο) και τις «συνθήκες της αγοράς και του ανταγωνισμού». Η διατύπωση των προαναφερόμενων κριτηρίων, ως προς το σκέλος που η μη μεταβολή του επιτοκίου, ακόμα κι αν μεταβληθεί το επιτόκιο αναφοράς, οδηγήσει στη μη μείωση του συμβατικού επιτοκίου σε περίπτωση μείωσης του επιτοκίου αναφοράς, υπάγεται στις περιπτώσεις των *per se* καταχρηστικών όρων της διάταξης της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994 και συγκεκριμένα στις περιπτώσεις ε και ια (δικαίωμα μονομερούς τροποποίησης της σύμβασης χωρίς ορισμένο ειδικό και σπουδαίο λόγο και αοριστία τιμήματος αντίστοιχα), όπως επίσης παραβιάζει και την αρχή της διαφάνειας, η οποία οδηγεί σε ουσιώδη διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων σε βάρος του καταναλωτή, αφού τα εν λόγω κριτήρια είναι αόριστα, με αποτέλεσμα να μην εξειδικεύεται ούτε να αποσαφηνίζεται το περιεχόμενο των όρων «κίνδυνος της αγοράς», «γενικότερος προϊόντικός κίνδυνος» και «συνθήκες της αγοράς και του ανταγωνισμού» ούτε αιτιολογείται για ποιο λόγο αυτά τα κριτήρια επιτρέπουν τέτοιο δικαίωμα στην εναγόμενη, με αποτέλεσμα το σκέλος αυτό του όρου να είναι καταχρηστικό ως αντίθετο στις περιπτώσεις ε και ια της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994, όπως προαναφέρθηκε, αλλά και της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου, αφού επέρχεται σημαντική ανισορροπία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σε βάρος του καταναλωτή, από το δικαίωμα που επιφυλάσσεται στην εναγόμενη με την επίκληση αδιαφανών και αόριστων κριτηρίων να μη μειώνει το συμβατικό επιτόκιο των πιστωτικών καρτών, ακόμα κι αν μειωθεί το επιτόκιο αναφοράς. Αυτό, όμως, έχει ως αποτέλεσμα και τη διάψευση των δικαιολογημένων προσδοκιών του καταναλωτή, ο οποίος εύλογα πιστεύει ότι το επιτόκιο, με την πάροδο του χρόνου, θα κυμαίνεται αυξητικά ή πτωτικά βάσει των συνθηκών της αγοράς (βλ. ΑΠ 430/2005, όπ.π.). Ο ισχυρισμός της εναγόμενης ότι η ευχέρεια της να προβεί η όχι σε μείωση του συμβατικού επιτοκίου δεν ελέγχεται με τις διατάξεις του ν. 2251/1994, αλλά μόνο με τη διάταξη του άρθρου 371 ΑΚ πρέπει να απορριφθεί, επειδή οι περιπτώσεις ε και ια της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994 είναι ειδικές σε σχέση με τη διάταξη του άρθρου 371 ΑΚ και άλλωστε το γενικό και αόριστο κριτήριο της δίκαιης κρίσης κατά την ΑΚ 371 δε θα μπορούσε να αποτελέσει το κατάλληλο μέσο για την προστασία του αντισυμβαλλόμενου - καταναλωτή. Η ΑΚ 371 είναι στο νόμο καταστρωμένη για τον τύπο μιας ατομικής σύμβασης και δεν μπορεί να διασφαλίσει τα συμφέροντα του καταναλωτή

σε συμβάσεις, στις οποίες οι όροι μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών δεν καθίστανται αντικείμενο διαπραγμάτευσης, όπως συμβαίνει με τους ΓΟΣ (ΑΠ 1030/2001, ΔΕΕ 2001, 1127). Με την κήρυξη ως καταχρηστικού του προαναφερόμενου τμήματος αυτού του όρου, δεν εμποδίζεται η διακριτική ευχέρεια της εναγόμενης να μεταβάλει με την έννοια της αύξησης του το συμβατικό επιτόκιο όταν αυξηθεί το επιτόκιο αναφοράς ή να μην το μεταβάλει, ανάλογα με το τι κρίνει ότι την εξυπηρετεί κάθε φορά. Επομένως, ο εν λόγω όρος, αναφορικά με τη δυνατότητα της εναγόμενης να μεταβάλει το συμβατικό επιτόκιο των πιστωτικών καρτών σε ποσοστό έως και 200% σε σχέση με τη μεταβολή του επιτοκίου αναφοράς, καθώς και ως προς το τμήμα του όρου αυτού που επιτρέπει τη μη μεταβολή του συμβατικού επιτοκίου με την έννοια της μη μείωσης του, ακόμα κι αν μειωθεί το επιτόκιο αναφοράς, εξαιτίας του κινδύνου της αγοράς, του γενικότερου προϊόντικού κινδύνου και των συνθηκών της αγοράς και του ανταγωνισμού είναι καταχρηστικός, επομένως άκυρος, συνακόλουθα ο. σχετικός ισχυρισμός του ενάγοντος για την απαλοιφή του πρέπει να γίνει δεκτός και ως ουσιαστικά βάσιμος.

III. Επιπλέον, η εναγόμενη, στη σχετική Πρόσθετη Πράξη που επισυνάπτει στις προαναφερόμενες συμβάσεις χορήγησης πιστωτικών καρτών, περιλαμβάνει και τον όρο της εφάπαξ χρέωσης για υπέρβαση πιστωτικού ορίου σε ύψος 3% επί του ποσού υπέρβασης (βλ. όρο με αριθμό 12 των εν λόγω συμβάσεων). Ο εν λόγω όρος, στην περίπτωση που δεν καθορίζει δυσανάλογα υψηλό εφάπαξ ποσοστό χρέωσης, δηλαδή δεν είναι υψηλότερο από το σύνηθες ποσοστό τόκου, δεν είναι καταχρηστικός, αφού η πίστωση με υπέρβαση του καθορισμένου ανώτατου ορίου κατά κανόνα προκαλεί για την Τράπεζα αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο και υψηλότερη δαπάνη (ΑΠ 1219/2001, όπ.π.). Το συγκεκριμένο ποσοστό ύψους 3% ως εφάπαξ χρέωση επί του ποσού της υπέρβασης δεν κρίνεται καταχρηστικό και δεν αποτελεί ουσιώδη διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων καταναλωτή και πιστωτικού ιδρύματος, επομένως ο αντίθετος ισχυρισμός του ενάγοντος πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμος [βλ. και την προαναφερόμενη ΑΠ 1219/2001, όπ.π., η οποία, επικυρώνοντας ως προς αυτό την ΕφΑθ 6291/2000, ΔΕΕ 2000, 1122 (ενώ η πρωτόδικη ΠολΠρωτΑθ 1208/1998 (ΔΕΕ 1998, 1101) έκρινε υπέρ της καταχρηστικότητας του εν λόγω όρου), έκρινε ότι δεν είναι καταχρηστικός παρόμοιος όρος που επέβαλε εφάπαξ χρέωση σε ποσοστό 5% επί του ποσού της ανάληψης].

IV. Εξάλλου, ο όρος με αριθμό 7 των ίδιων συμβάσεων αναφέρει ότι : *«Σε περίπτωση ανάληψης μετρητών από κατάστημα της Τράπεζας ή από ATM της Τράπεζας, ο κάτοχος επιβαρύνεται με τα ποσά που αναφέρονται στην Πρόσθετη Πράξη, που αποτελεί ουσιώδες αναπόσπαστο μέρος της παρούσας (εφεξής Πρόσθετη Πράξη), για τη μερική κάλυψη των σχετικών λειτουργικών εξόδων της Τράπεζας, που στην περίπτωση των ATMς αφορούν την τροφοδοσία τους και τη διατήρηση και ανάπτυξη του δικτύου. Σε περίπτωση ανάληψης μετρητών από ATM άλλης Τράπεζας, ο κάτοχος επιβαρύνεται και με το κόστος της διατραπεζικής συναλλαγής που αναφέρεται στην Πρόσθετη Πράξη»*. Έτσι, στην ίδια Πρόσθετη Πράξη περιλαμβάνεται πίνακας που αφορά τα προαναφερόμενα έξοδα ανάληψης μετρητών, ο οποίος τιτλοφορείται «ΕΞΟΔΑ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΜΕΤΡΗΤΩΝ (όρος 7)» και έχει ως εξής: 1) για ποσό ανάληψης έως και 100 ευρώ καθορίζεται πρόσθετη επιβάρυνση ύψους 3 ευρώ όταν η ανάληψη γίνει από τα ATM της εναγόμενης και επιβάρυνση ύψους 5 ευρώ όταν η ανάληψη γίνει από τα καταστήματα της εναγόμενης ή από ATM και καταστήματα τρίτων Τραπεζών εσωτερικού και εξωτερικού 2) για ποσό ανάληψης από 100,01 ευρώ έως και 250 ευρώ η επιβάρυνση με τις προαναφερόμενες διακρίσεις ορίζεται στα ποσά των 5 ευρώ και των 7 ευρώ αντίστοιχα 3) για ποσό ανάληψης από 250,01 ευρώ έως και 500 ευρώ η ίδια επιβάρυνση ορίζεται στα ποσά των 10 ευρώ και των 12 ευρώ αντίστοιχα και δ) για ποσό ανάληψης πάνω από 500,01 ευρώ η επιβάρυνση ορίζεται στα ποσά των 20 ευρώ και των 20 ευρώ αντίστοιχα. Ο όρος αυτός, περιλαμβάνοντας σταθερά ποσά ως επιβάρυνση για την ανάληψη χρηματικών ποσών μέσω πιστωτικών καρτών, συμμορφώνεται καταρχήν με την Απόφαση 178/19.07.2004 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων, η οποία επιτάσσει την *«όχι κατ' αναλογικό τρόπο, αλλά σε σταθερό, κατά περίπτωση, ποσό»* είσπραξη αμοιβής για την ανάληψη μετρητών μέσω πιστωτικών καρτών (βλ. και την ΑΠ 1219/2001, όπ.π., η οποία έκρινε καταχρηστικό τον όρο που σε περίπτωση ανάληψης μετρητών μέσω πιστωτικών καρτών επέβαλε προμήθεια ύψους 3% επί του ποσού της ανάληψης), ωστόσο, η ίδια Απόφαση επιτάσσει τα ποσά αυτά της επιβάρυνσης των κατόχων πιστωτικής κάρτας που αναλαμβάνουν μετρητά να δικαιολογούνται *«από τη φύση και το είδος της παρεχόμενης υπηρεσίας»* (§ 3 περίπτωση α της Απόφασης). Ωστόσο, στην προκείμενη περίπτωση, η είσπραξη των χρηματικών ποσών που αναφέρει ο επίμαχος όρος δε δικαιολογούνται από τη φύση και το είδος της υπηρεσίας αυτής, αφού η αιτιολογία επιβάρυνσης του κατόχου πιστωτικής κάρτας με τα προαναφερόμενα ποσά ως προς το σκέλος της που αφορά τη μερική κάλυψη των σχετικών λειτουργικών εξόδων της Τράπεζας είναι τελείως αόριστη, αφού δεν συγκεκριμενοποιούνται και δεν εξειδικεύονται ποια είναι αυτά τα λειτουργικά έξοδα και αν το

ύψος τους δικαιολογεί τη συγκεκριμένη χρέωση, ενώ, ως προς το σκέλος της αιτιολογίας αυτού του όρου που αφορά την τροφοδοσία των Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανημάτων και τη διατήρηση και ανάπτυξη του δικτύου πρέπει να παρατηρηθεί ότι αυτή (αιτιολογία) δεν είναι ικανή να δικαιολογήσει αυτή τη χρέωση, επειδή αφενός προβάλλεται ως λόγος χρέωσης οι τελειώς αόριστες και αδιαφανείς έννοιες της διατήρησης και ανάπτυξης του δικτύου και αφετέρου η συνεχής τροφοδοσία των Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανημάτων αποτελεί υποχρέωση της εναγόμενης απέναντι στο καταναλωτικό κοινό, εφόσον αυτή τα εκμεταλλεύεται ως μέσο συναλλαγής, με αποτέλεσμα την αποσυμφόρηση των ταμείων και τη συνακόλουθη εξοικονόμηση δαπανών από την εναγόμενη, ενώ δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός ότι, επειδή οι κάτοχοι πιστωτικής κάρτας αναλαμβάνουν χρήματα από αυτά τα μηχανήματα, με αποτέλεσμα να ελαττώνεται το χρηματικό ποσό που υπάρχει μέσα σε αυτά και έτσι οι υπάλληλοι της εναγόμενης πρέπει να τα ανατροφοδοτήσουν με χαρτονομίσματα, πρέπει να επιβληθεί χρέωση στους κατόχους των καρτών, οι οποίοι, έτσι κι αλλιώς, όντας κάτοχοι και χρήστες πιστωτικής κάρτας, χρεώνονται με τόκο αναφορικά με κάθε συναλλαγή, στην οποία τη χρησιμοποιούν. Επομένως, με βάση όλα τα προαναφερόμενα, ο όρος αυτός δε συμβιβάζεται με την εν λόγω Απόφαση της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων, αφού δεν υπάρχει επαρκής δικαιολογητικός λόγος για τη χρέωση αυτών των ποσών, με αποτέλεσμα αυτή η χρέωση να αποτελεί προμήθεια, αφού έχει προκαθοριστεί το ύψος της, χρεώνεται εφάπαξ σε κάθε συναλλαγή των κατόχων πιστωτικών καρτών, με την οποία εκείνοι αναλαμβάνουν μετρητά και είναι ανεξάρτητη από το επιτόκιο και τα άλλα έξοδα που επιβάλλονται στους χρήστες πιστωτικής κάρτας (βλ. για τα χαρακτηριστικά της προμήθειας, ΕφΑθ 5253/2003, ΧρΙΔ 2004, 134), η οποία απαγορεύεται ρητά από το κεφάλαιο ΣΤ της ΠΔ/ΤΕ 2051/2002. Επιπλέον, με το να πραγματοποιείται επιπλέον χρέωση στους κατόχους πιστωτικών καρτών, οι οποίοι αναλαμβάνουν μετρητά, παρόλο που με τη χρήση της πιστωτικής κάρτας επιβάλλεται σε αυτούς τόκος, παραβιάζεται και η γενική ρήτρα της § 6 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994, αφού έτσι διαταράσσεται ουσιωδώς η ισορροπία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μερών σε βάρος του καταναλωτή, ενώ διαψεύδονται και οι δικαιολογημένες προσδοκίες του, επειδή εύλογα εκείνος θεωρεί ότι η μόνη επιβάρυνση που εκείνος υφίσταται από τη χρήση της πιστωτικής κάρτας είναι η υποχρέωση καταβολής τόκων και όχι και άλλη επιπλέον εφάπαξ χρέωση από την ανάληψη μετρητών. Συνακόλουθα, ο σχετικός όρος με αριθμό 7 των συμβάσεων χορήγησης πιστωτικών καρτών, όπως αυτός

εξειδικεύεται στην Πρόσθετη Πράξη, ο οποίος (όρος) επιβάλλει επιβάρυνση με τα προαναφερόμενα χρηματικά ποσά στους κατόχους πιστωτικών καρτών που αναλαμβάνουν μετρητά είναι άκυρος ως καταχρηστικός, επομένως ο σχετικός ισχυρισμός του ενάγοντος και το αίτημα του για την απόσυρση αυτού του όρου από τις σχετικές συμβάσεις πρέπει να γίνει δεκτό και ως ουσιαστικά βάσιμο.

V. Επίσης, η εναγόμενη σε σχετικό έντυπο της με τίτλο «ΟΡΟΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ» και συγκεκριμένα στο κεφάλαιο X του εν λόγω εντύπου, το οποίο τιτλοφορείται «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ» χρεώνει το ποσό των 50 ευρώ για την έκδοση βεβαίωσης οφειλών, το οποίο (ποσό) αναφέρεται ως «έξοδα εξέτασης» του σχετικού αιτήματος. Ο εν λόγω όρος, ο οποίος εξαρτά τη χορήγηση βεβαίωσης οφειλών, η οποία συνήθως ζητείται από τον καταναλωτή με σκοπό εκείνος να «μεταφέρει» την οφειλή του σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο και εξοφλεί την αρχική δανειστρία Τράπεζα, από την καταβολή ποσού ύψους 50 ευρώ, προσκρούει στον *per se* καταχρηστικό όρο που χωρίς σπουδαίο λόγο αφήνει το τίμημα αόριστο και δεν επιτρέπει τον προσδιορισμό του με κριτήρια ειδικά καθορισμένα στη σύμβαση και εύλογα για τον καταναλωτή (2 § 7 περίπτωση ια του ν. 2251/1994), εφόσον ο προκαθορισμός από την εναγόμενη ως ποσού για τη χορήγηση της προαναφερόμενης βεβαίωσης αυτό των 50 ευρώ, καθιστά το εν λόγω τίμημα τελείως αόριστο, αφού δεν εξειδικεύεται στον οφειλέτη της Τράπεζας που ζητεί τη χορήγηση της σχετικής βεβαίωσης σε τι ακριβώς συνίσταται και με ποιον τρόπο προκύπτει αυτό το ποσό ύψους 50 ευρώ, δηλαδή δεν εξειδικεύονται με σαφήνεια τα έξοδα, στα οποία υποβάλλεται η εναγόμενη για τη χορήγηση τέτοιας βεβαίωσης. Άλλωστε, η αναφορά σε «έξοδα εξέτασης» δεν μπορεί να δικαιολογηθεί, αφού η χορήγηση μιας τέτοιας βεβαίωσης δεν προϋποθέτει εξέταση με την έννοια της διακριτικής ευχέρειας αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης από την εναγόμενη κατόπιν κάποιας διαβούλευσης, αλλά αυτή (βεβαίωση) χορηγείται όταν τη ζητήσει ο καταναλωτής. Ο όρος αυτός προσκρούει επίσης και στη γενική ρήτρα της § 6 της διάταξης του άρθρου 2 του ν. 2251/1994, αφού το ύψος του συγκεκριμένου ποσού (αντιπαροχή) κρίνεται δυσανάλογο σε σχέση με την παροχή της εναγόμενης (χορήγηση βεβαίωσης), η οποία, μέσω της χρήσης του συστήματος ηλεκτρονικών υπολογιστών ON LINE μπορεί να εκδώσει μία τέτοια βεβαίωση με ευχέρεια και σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, χωρίς να επιβληθεί σε έξοδα αντίστοιχου ύψους με τη χρέωση που ορίζει στον εν λόγω όρο. Επομένως, ο με αριθμό 5 σχετικός όρος του

κεφαλαίου X με τίτλο «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ, το οποίο περιέχεται στο έντυπο με τίτλο «ΟΡΟΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ» που χρησιμοποιεί η εναγόμενη στις συναλλαγές τις με τους καταναλωτές και ο οποίος (όρος) επιβάλλει χρέωση ύψους 50 ευρώ για τη χορήγηση από την εναγόμενη βεβαίωσης οφειλών είναι καταχρηστικός και συνεπώς άκυρος, επομένως πρέπει να γίνει δεκτός και ως ουσιαστικά βάσιμος ο σχετικός ισχυρισμός του ενάγοντος για την απόσυρση του.

VI. Περαιτέρω, στο ίδιο έντυπο της εναγόμενης και στο κεφάλαιο XI αυτού που τιτλοφορείται «ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ», ορίζεται εφάπαξ δαπάνη εξέτασης αιτήματος δανειοδότησης και προέγκρισης δανείων μη επιδοτούμενων ή επιδοτούμενων μόνο από το ελληνικό Δημόσιο, η οποία (δαπάνη) κυμαίνεται ως εξής : για ποσό έως και 45.000 ευρώ : 550 ευρώ, για ποσό από 45.000,01 ευρώ έως και 90.000 ευρώ : 800 ευρώ, για ποσό από 90.000,01 ευρώ έως και 145.000 ευρώ : 1.000 ευρώ και για ποσό από 145.000,01 και πάνω : 1.500 ευρώ. Ο εν λόγω όρος καθιστά το τίμημα (βλ. ΑΠ 430/2005, όπ.π., για το ότι στο τίμημα ανήκει κάθε είδος παροχής που θα καταβάλλει ο καταναλωτής ως αντίτιμο για τις υπηρεσίες που του παρέχονται) για την εξέταση του αιτήματος δανειοδότησης τελείως αόριστο, αφού δεν εξειδικεύεται στον οφειλέτη της Τράπεζας που ζητεί τη χορήγηση δανείου και υποβάλλει τη σχετική αίτηση σε τι ακριβώς συνίστανται και με ποιο τρόπο προκύπτουν τα εν λόγω ποσά και το ύψος τους, καθώς και ο λόγος για τον οποίο το ύψος του ποσού κλιμακώνεται ανάλογα με το ποσό δανείου που ζητείται, δηλαδή δεν εξειδικεύονται με σαφήνεια τα έξοδα, στα οποία υποβάλλεται η εναγόμενη για τον έλεγχο των αιτήσεων για δανειοδότηση, επομένως ο όρος αυτός εμπίπτει στην περίπτωση του *per se* καταχρηστικού όρου της περίπτωσης ια της παραγράφου 7 της διάταξης του άρθρου 2 του ν. 2251/1994. Επίσης, ο ίδιος όρος διαταράσσει ουσιωδώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή (2 § 6 του ν. 2251/1994), αφού το ύψος των χρηματικών ποσών που αξιώνονται από την εναγόμενη είναι δυσανάλογα αυξημένο σε σχέση με τις ενέργειες που ενδεχομένως γίνουν για την εξέταση του αιτήματος χορήγησης του δανείου, καθώς και επειδή, ακόμα κι αν η εναγόμενη μετά από έρευνα αρνηθεί να χορηγήσει το δάνειο που ζητεί ο καταναλωτής, τα συγκεκριμένα ποσά εισπράττονται από εκείνη και δεν επιστρέφονται στον καταναλωτή. Ας σημειωθεί ότι ο ισχυρισμός της εναγόμενης ότι η χρέωση των εν λόγω ποσών επιτρέπεται με βάση το με αριθμό πρωτοκόλλου 53/16.01.2003 έγγραφο της Τράπεζας της Ελλάδος για την παροχή διευκρινήσεων αναφορικά με την ΠΔ/ΤΕ 2501/2002, στο οποίο αναφέρεται ότι στις περιπτώσεις του κεφαλαίου ΣΤ της

προαναφερόμενης ΠΔ/ΤΕ που αφορά αμοιβές, δαπάνες και έξοδα υπέρ τρίτων επιπίπτει και η περίπτωση της δαπάνης εξέτασης αιτήματος δανειοδότησης και προέγκρισης δανείου προβάλλεται αλυσιτελώς, αφού αφενός, σύμφωνα με αυτό το έγγραφο, οι δαπάνες αυτές πρέπει να «προσδιορίζονται και εξειδικεύονται κατά την αιτιολογία και το εύλογο ύψος του», γεγονός που δε συμβαίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση και αφετέρου το επιτρεπτό γενικά της είσπραξης τέτοιας δαπάνης δεν αποκλείει τον έλεγχο της διατύπωσης σχετικού όρου ως προς το αν αυτός είναι καταχρηστικός ή ως προς αν η δαπάνη που αξιώνεται είναι υπέρμετρη. Επίσης, ο ισχυρισμός της εναγόμενης ότι, επειδή ο όρος αυτός περιλαμβάνεται στον τιμοκατάλογο, δεν μπορεί να ελεγχθεί με τις διατάξεις του ν. 2251/1994, επειδή δεν αποτελεί ΓΟΣ, αλλά ειδική προσυμβατική συμφωνία, πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμος, επειδή οι τιμές που ορίζονται στον τιμοκατάλογο αποτελούν το τίμημα συμβάσεων μεταξύ προμηθευτή και καταναλωτή, οι οποίες έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων για απροσδιόριστο αριθμό μελλοντικών συμβάσεων (2 §1 ν. 2251/1994), επομένως ελέγχονται για τη συμβατότητα τους με τον προαναφερόμενο νόμο. Επιπλέον, ούτε η επίκληση από την εναγόμενη της διάταξης του άρθρου 4 § 2 της Οδηγίας 93/13, κατά την οποία ο έλεγχος καταχρηστικότητας δεν αφορά το ανάλογο μεταξύ της τιμής και των αγαθών που θα παρασχεθούν ως αντάλλαγμα, μπορεί να διασώσει το κύρος του προαναφερόμενου όρου, επειδή για να ισχύσουν τα αναφερόμενα από τη διάταξη αυτή της Οδηγίας πρέπει οι ρήτρες αυτές να είναι διατυπωμένες κατά τρόπο σαφή και κατανοητό, πράγμα που δε συμβαίνει στην προκείμενη περίπτωση και επίσης επειδή η διάταξη του άρθρου 8 της ίδιας Οδηγίας επιφυλάσσει το δικαίωμα στα κράτη - μέλη να θεσπίζουν στο εσωτερικό τους δίκαιο αυστηρότερες διατάξεις από όσα ορίζονται στην Οδηγία. Τέλος, ο ισχυρισμός της εναγόμενης ότι αυτό το ποσό δεν εισπράττεται από τις 31.12.2006 έως και το χρόνο άσκησης της αγωγής, δεν ασκεί έννομη επιρροή, επειδή αυτό το ποσό δεν εισπράττεται όχι λόγω τροποποίησης του σχετικού όρου και συμμόρφωσης με τις ρυθμίσεις του ν. 2251/1994, οπότε ο συναφής ισχυρισμός της εναγόμενης θα ήταν βάσιμος (βλ. και ΑΠ 1219/2001, όπ.π.), αλλά λόγω παροχής προσφοράς της εναγόμενης προς τους καταναλωτές [βλ. σχετικό ισχυρισμό στις προτάσεις του ενάγοντος, τον οποίο δεν αμφισβήτησε ειδικά (261 ΚΠολΔ, 741 ΚΠολΔ) η εναγόμενη], γεγονός που δεν αναιρεί την ύπαρξη της συγκεκριμένης διατύπωσης του όρου ούτε και το έννομο συμφέρον του ενάγοντος να επιδιώξει την ακύρωση του όρου αυτού αναφορικά με όλες τις πριν από τις 31.12.2006 συμβάσεις, στις οποίες εισπράττονταν τα συγκεκριμένα ποσά, αλλά και ως προς την περίπτωση που η σχετική υπηρεσία θα πάψει να προσφέρεται δωρεάν από την εναγόμενη

(γεγονός που δεν αποκλείεται), οπότε θα αναβιώσει η είσπραξη αυτού του ποσού (βλ. και 10 § 9 α του ν. 2251/1994 που επιτρέπει την άσκηση συλλογικής αγωγής για την παράλειψη της παράνομης συμπεριφοράς του προμηθευτή, ακόμα και πριν αυτή εκδηλωθεί). Συνακόλουθα, ο όρος αυτός είναι άκυρος ως καταχρηστικός και το σχετικό αίτημα του ενάγοντος για την απόλειψη του πρέπει να γίνει δεκτό και ως ουσιαστικά βάσιμο.

VII. Εξάλλου, από το ίδιο έντυπο της εναγόμενης και στο κεφάλαιο II αυτού με τίτλο «ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΕΥΡΩ», προκύπτει ότι γίνεται χρέωση σε ακίνητους λογαριασμούς καταθέσεων ως εξής : α) όταν ο λογαριασμός είναι ακίνητος για χρονικό διάστημα έως και 18 μηνών : ανέξοδα β) για χρονικό διάστημα 19 έως 30 μηνών : 0,60 ευρώ ανά μήνα και γ) για χρονικό διάστημα 31 μηνών και άνω : 1 ευρώ ανά μήνα. Ο όρος αυτός είναι καταχρηστικός, εφόσον δεν αποσαφηνίζεται ο λόγος που επιβάλλει τη συγκεκριμένη χρέωση αναφορικά με τους ακίνητους λογαριασμούς ούτε αιτιολογείται το πώς προκύπτουν έξοδα για την εναγόμενη από τους ακίνητους λογαριασμούς, τα οποία επιδιώκει να καλύψει με αυτή τη χρέωση, επομένως παραβιάζεται η αρχή της διαφάνειας που απαιτεί σαφήνεια ως προς την αιτία και ως προς το περιεχόμενο της παροχής (2 § 6 του ν. 2251/1994). Ο ισχυρισμός της εναγόμενης ότι το γεγονός ότι η Απόφαση με αριθμό 234/11.12.2006 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων απαγόρευσε την είσπραξη εξόδων αδράνειας σε λογαριασμούς καταθέσεων ταμειυτηρίου κατά το βαθμό που αυτά υπερβαίνουν τους τόκους και θίγουν το εκάστοτε υπόλοιπο του κεφαλαίου της κατάθεσης σημαίνει εξ αντιδιαστολής ότι επιτρέπεται άνευ ετέρου η είσπραξη εξόδων αδράνειας μέχρι του ύψους των τόκων της κατάθεσης πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμος, αφού τέτοιο επιχείρημα δε συνάγεται από τη διατύπωση της προαναφερόμενης Απόφασης που απλώς απαγορεύει την είσπραξη εξόδων αδράνειας με τους όρους που αναφέρει. Άλλωστε, οποιοσδήποτε γενικός όρος συναλλαγών του προμηθευτή, επομένως και εκείνος που αφορά είσπραξη εξόδων αδράνειας υπάγεται στον έλεγχο συμβατότητας με τις ρυθμίσεις του ν. 2251/1994. Επομένως, ο εν λόγω όρος κρίνεται καταχρηστικός και άρα άκυρος, συνακόλουθα το σχετικό αίτημα του ενάγοντος για την απόλειψη του πρέπει να γίνει δεκτό και ως ουσιαστικά βάσιμο.

Η εναγόμενη επίσης διατυπώνει και χρησιμοποιεί αναφορικά με τις καταθέσεις ταμειυτηρίου γενικούς όρους, οι οποίοι περιλαμβάνονται στα σχετικά βιβλιάρια καταθέσεων και έχουν ως εξής : «...2. Η Τράπεζα ορίζει και ανακοινώνει τα εκάστοτε ισχύοντα επιτόκια και διατηρεί το δικαίωμα να τα διαφοροποιεί ανάλογα με το υπόλοιπο του λογαριασμού. 3. Ο τόκος υπολογίζεται από την επόμενη εργάσιμη ημέρα που θα γίνει η κατάθεση μετρητών μέχρι την προηγούμενη από την ανάληψη, με την επιφύλαξη του άρθρου 4. 4. Η Τράπεζα δικαιούται να καθορίζει κάθε φορά αριθμό ημερών δέσμευσης της διαθεσιμότητας και μετάθεσης της έναρξης της τοκοφορίας (valeur) ποσών που είτε κατατίθενται είτε αναλαμβάνονται από Καταστήματα διαφορετικά εκείνου στο οποίο τηρείται ο σχετικός λογαριασμός. 7. Η Τράπεζα δεν ευθύνεται αν οι υπογραφές στα δελτία ή στις διάφορες εντολές πληρωμής δεν είναι γνήσιες, παρά μόνο σε περίπτωση βαριάς αμέλειας ή και τυχόν δόλου υπαλλήλου της. 8. Σε περίπτωση που, για οποιοδήποτε λόγο, χαθεί το βιβλιάριο, ο καταθέτης είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει αμέσως με δήλωση του την Υπηρεσία Καταθέσεων του Καταστήματος που έχει το λογαριασμό του. Η Τράπεζα όμως, πριν λάβει την ειδοποίηση αυτή, δεν ευθύνεται για κάθε πληρωμή, που θα έχει κάνει σε ένα άλλο πρόσωπο, με βάση το χαμένο βιβλιάριο ή και με πλαστή υπογραφή. 9. Οι λογαριασμοί με μέσο μηνιαίο υπόλοιπο μικρότερο εκείνου που ορίζει η Τράπεζα βαρύνονται με έξοδα τήρησης - παρακολούθησης και κινήσεων. 10. Η Τράπεζα δικαιούται να μεταβάλλει τους όρους λειτουργίας του λογαριασμού και τις τυχόν επιβαρύνσεις του, γνωστοποιώντας τις αλλαγές μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων ή ανακοινώσεων που διατίθενται ή αναρτώνται στα Καταστήματα της...».

VIII. Ο όρος με αριθμό 2 των βιβλιαρίων κατάθεσης ταμειυτηρίου που θεμελιώνει το δικαίωμα της Τράπεζας να διαφοροποιεί τα επιτόκια που ισχύουν κάθε φορά ανάλογα με το υπόλοιπο του λογαριασμού επιφυλάσσει στην εναγόμενη το δικαίωμα μονομερούς τροποποίησης της σύμβασης αναφορικά με το ύψος των επιτοκίων, χωρίς ορισμένο, ειδικό και σπουδαίο λόγο (2 § 7 περίπτωση ε του ν. 2251/1994), αφού η εξάρτηση της διαφοροποίησης των επιτοκίων από το υπόλοιπο του λογαριασμού των καταθετών, εκτός από την αόριστη διατύπωση του, στην οποία δεν εξειδικεύεται το συγκεκριμένο ύψος του λογαριασμού που δικαιολογεί την αλλαγή των επιτοκίων ούτε προκύπτει το αν υπάρχουν διαβαθμίσεις για αυτήν την αλλαγή, δεν αποτελεί σπουδαίο λόγο που δικαιολογεί τέτοια τροποποίηση. Επιπλέον, με τη χρήση αυτού του όρου, ο καταναλωτής και καταθέτης εξαναγκάζεται έμμεσα να αυξήσει το

ύψος της κατάθεσης του, προκειμένου να επιτύχει μεγαλύτερο επιτόκιο, γεγονός που αποτελεί ουσιώδη διατάραξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή (γενική ρήτρα, 2 § 6 του ν. 2251/1994). Ας σημειωθεί ότι ο ισχυρισμός της εναγόμενης ότι ο εν λόγω όρος δεν είναι καταχρηστικός, επειδή οι καταθέτες μπορούν να καταγγείλουν τη σύμβαση προβάλλεται αλυσιτελώς, αφού η καταχρηστικότητα ΓΟΣ δεν αίρεται από τη δυνατότητα που παρέχεται στον καταναλωτή να καταγγείλει τη σύμβαση, άλλωστε τέτοια δυνατότητα δε μεταβάλλει σε τίποτα την αβεβαιότητα ενδεχόμενων μελλοντικών επιβαρύνσεων του καταναλωτή (ΑΠ 1030/2001, ΔΕΕ 2001, 1127). Επομένως, ο όρος με αριθμό 2 που αποτυπώνεται στα βιβλιάρια κατάθεσης σε λογαριασμό ταμιευτηρίου, ο οποίος (όρος) αναφέρει ότι η Τράπεζα μπορεί να διαφοροποιεί τα επιτόκια ανάλογα με το υπόλοιπο του λογαριασμού, είναι καταχρηστικός, συνακόλουθα ο σχετικός ισχυρισμός του ενάγοντος για την απόσυρση του πρέπει να γίνει δεκτός και ως ουσιαστικά βάσιμος.

IX. Ο όρος με αριθμό 3 που επίσης αποτυπώνεται στα προαναφερόμενα βιβλιάρια επιτρέπει στην εναγόμενη να υπολογίζει τους τόκους από την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεση μέχρι την προηγούμενη από την ανάληψη. Ο όρος αυτός δεν είναι καταχρηστικός, αφού η Τράπεζα πρακτικά θα μπορέσει να διαπιστώσει το ακριβές ύψος των καταθέσεων και συνακόλουθα να τις αξιοποιήσει από την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεση, αφού ληφθεί υπόψη και το γεγονός ότι καταθέσεις ποσών μπορούν να γίνουν και τις μεσημεριανές ώρες σε μικρή χρονική απόσταση από τη λήξη του ωραρίου των εργασιών της Τράπεζας τη συγκεκριμένη ημέρα ή και μετά τη λήξη του ωραρίου, μέσω των Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανημάτων. Ο όρος αυτός δεν προκαλεί σημαντική ανισορροπία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σε βάρος του καταναλωτή αν συσχετιστεί με το δικαίωμα της προμηθεύτριας και εναγόμενης Τράπεζας να υπολογίζει τόκους μέχρι την προηγούμενη ημέρα από την ανάληψη, αφού από την πρακτική των συναλλαγών προκύπτει ότι δεν μπορούν να υπολογιστούν τόκοι σε μεταγενέστερο χρόνο από την προηγούμενη ημέρα από την ανάληψη, όπως π.χ. έως και την ημέρα της ανάληψης, αφού σε περίπτωση που αναληφθεί από τον καταθέτη ολόκληρο το ποσό που βρίσκεται στο λογαριασμό, εκείνος δε θα έχει δικαίωμα λήψης τόκων για τη συγκεκριμένη ημέρα. Επομένως, ο σχετικός όρος των βιβλιαρίων καταθέσεων σε λογαριασμούς ταμιευτηρίου που επιτρέπει στην εναγόμενη να υπολογίζει τόκους στους σχετικούς λογαριασμούς από την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεση δεν είναι

καταχρηστικός, άρα ο σχετικός ισχυρισμός του ενάγοντος για την απάλειψη του όρου αυτού από τα βιβλιάρια κατάθεσης σε λογαριασμούς ταμειωτηρίων πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμος.

X. Εξάλλου, ο όρος με αριθμό 4 των βιβλιαρίων που επιτρέπει στην εναγόμενη να καθορίζει κάθε φορά αριθμό δέσμευσης της διαθεσιμότητας και μετάθεσης της έναρξης καταβολής τόκων αναφορικά με ποσά που είτε κατατίθενται είτε αναλαμβάνονται από καταστήματα διαφορετικά από εκείνο, στο οποίο τηρείται ο σχετικός λογαριασμός, επιφυλάσσει στην εναγόμενη το δικαίωμα μονομερούς τροποποίησης της σύμβασης χωρίς ορισμένο ειδικό και σπουδαίο λόγο (2 § 7 περίπτωση ε του ν. 2251/1994). Συγκεκριμένα, δεν αιτιολογείται και δεν αποσαφηνίζεται στον όρο αυτό με ποιες προϋποθέσεις και με ποια κριτήρια θα καθοριστεί ο αριθμός ημερών δέσμευσης της διαθεσιμότητας και της μετάθεσης της έναρξης της τοκοφορίας ούτε προκύπτει ο αριθμός των ημερών αυτών. Επίσης, δεν αναφέρεται πουθενά αιτιολογία για αυτή τη ρύθμιση που να την καθιστά δικαιολογημένη. Αποτέλεσμα των προαναφερόμενων είναι ο καταναλωτής να μην μπορεί να διαγνώσει την αιτία και τις προϋποθέσεις ύπαρξης και λειτουργίας του συγκεκριμένου όρου. Συνακόλουθα, ο όρος αυτός, όπως διατυπώνεται, είναι καταχρηστικός, επομένως ο σχετικός ισχυρισμός του ενάγοντος για την απάλειψη του πρέπει να γίνει δεκτός και ως ουσιαστικά βάσιμος.

XI. Επίσης, ο όρος με αριθμό 7 των βιβλιαρίων κατάθεσης, ο οποίος θεμελιώνει ευθύνη της Τράπεζας μόνο για δόλο ή για βαριά αμέλεια, σε περίπτωση μη γνήσιας υπογραφής σε δελτία ή σε εντολές πληρωμής, είναι σύμφωνος με τη διάταξη του άρθρου 3 του ν.δ. της 17 Ιουλίου /13 Αυγούστου 1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών», το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με τη διάταξη του άρθρου 41 § 1 ΕισΝΑΚ. Η διάταξη του άρθρου 3 του εν λόγω ν.δ. ορίζει ότι *«η εκδότρια ονομαστικής ομολογίας ή άλλης αποδείξεως καταθέσεως χρημάτων Εταιρία, η πληρώσασα αυτήν εξοφλημένην δια της επ' αυτής υπογραφής του δικαιούχου, απαλλάσσεται και εάν η υπογραφή ήτο πλαστή, πλην εάν η εκδότρια κατά την πληρωμήν ετέλη εν δόλω ή εν μεγάλη αμέλεια»*. Η διάταξη αυτή που απαλλάσσει την εναγόμενη από την ευθύνη της για ελαφρά αμέλεια, παρά τους αντίθετους ισχυρισμούς του ενάγοντος, δεν έχει καταργηθεί από τη διάταξη της παραγράφου 12 του άρθρου 6 του ν. 2251/1994, η οποία επιβάλλει την ακυρότητα κάθε συμφωνίας περιορισμού ή απαλλαγής του παραγωγού από την ευθύνη του και στην οποία παραπέμπει η διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του ίδιου νόμου που αναφέρεται στην ευθύνη του παρέχοντος

υπηρεσίες (για το ότι οι Τράπεζες εμπíπτουν στην εν λόγω διάταξη ως παρέχουσες υπηρεσίες, βλ. ΑΠ 589/2001, ΕλλΔνη 2002, 422, ΕφΠειρ 862/2005, ΔΕΕ 2005, 1196 και ενδεικτικά από τη θεωρία : *Καράκωστας*, Δίκαιο προστασίας του καταναλωτή, 2004, σελ. 287 επ, *Σταθόπουλος*, σχόλιο υπό την ΕφΑΘ 2715/1996, ΝοΒ 1998, 220 επ. και ιδίως 223). Επίσης, ούτε η τροποποιημένη από τη διάταξη του άρθρου 2 § 1 του ν. 3043/2002 διάταξη της παραγράφου 2 εδάφιο β του άρθρου 332 ΑΚ (άκυρη είναι η εκ των προτέρων συμφωνία ότι δε θα ευθύνεται ο οφειλέτης και για ελαφρά ακόμη αμέλεια αν η απαλλακτική ρήτρα «*περιέχεται σε όρο που δεν αποτέλεσε αντικείμενο ατομικής διαπραγματεύσεως...*») κατάργησε την προαναφερόμενη διάταξη, αφού οι διατάξεις αυτές (6 § 12 και 8 § 6 του ν. 2251/1994 και 332 ΑΚ) είναι γενικότερες σε σύγκριση με την ειδική διάταξη του άρθρου 3 του ν.δ. της 17 Ιουλίου / 13 Αυγούστου 1923, επομένως η φαινομενική σύγκρουση μεταξύ αυτών των διατάξεων θα λυθεί με βάση την αρχή ότι η κατάργηση του προγενέστερου νόμου με νεότερο δεν εφαρμόζεται όταν ο νεότερος νόμος είναι γενικός και ο παλαιός ειδικός, εκτός αν από την έννοια του περιεχομένου του νεότερου νόμου προκύπτει ότι αυτός αποσκοπούσε στην κατάργηση και του ειδικού νόμου (ΑΠ 284/2004, ΕλλΔνη 2005, 785, βλ. και *Γεωργιάδη*, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, όπ.π., σελ. 29), γεγονός που δεν προκύπτει στη συγκεκριμένη περίπτωση. Η ρύθμιση του ν.δ. του 1923 είναι ειδική, επειδή η αντίστοιχη ρύθμιση των διατάξεων των άρθρων 332 ΑΚ και 8 § 6 του ν. 2251/1994 αφορά γενικά στην ευθύνη του οφειλέτη (η πρώτη) και του παρέχοντος υπηρεσίες (η δεύτερη), στην έννοια του οποίου εμπíπτουν πολλές επαγγελματικές ομάδες, ενώ η αντίστοιχη της διάταξης του άρθρου 3 του ν.δ. του 1923 αφορά ειδικά την ευθύνη των ανώνυμων εταιριών και συγκεκριμένα των Τραπεζών, ενώ δεν προκύπτει από το περιεχόμενο των πρώτων διατάξεων ότι αυτές αποσκοπούσαν να καταργήσουν και την τελευταία διάταξη (έτσι και *Γεωργιάδης*, Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, 1999, σελ. 656, υποσημείωση 5, *Γκούσκου*, Ζητήματα νομικής προστασίας καταναλωτών - πελατών Τραπεζών, ΔΕΕ 1997, 660, *Παπαϊωάννου*, Η αστική ευθύνη κατά την ανάληψη από τραπεζικό λογαριασμό από μη δικαιούχο, ΔΕΕ 2001, 828, επίσης βλ. και τις ΑΠ 405/2007, ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 844/2006, ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 93/2005, ΕλλΔνη 2005, 1484, ΑΠ 92/2005, ΕλλΔνη 2005, 1482, ΑΠ 189/2002, ΔΕΕ 2003, 309, ΕφΑΘ 690/2006, ΕλλΔνη 2006, 1518, οι οποίες και μετά την ισχύ του ν. 2251/1994, αλλά και μετά την τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 332 § 2 ΑΚ εφαρμόζουν ως προς την ευθύνη των Τραπεζών αναφορικά με ζητήματα σχετικά με το βιβλιάριο κατάθεσης τη διάταξη του άρθρου 3 του ν.δ. της 17 Ιουλίου / 13 Αυγούστου 1923). Ο εν λόγω όρος επίσης είναι σαφώς διατυπωμένος και προκύπτει με ευκρίνεια το περιεχόμενο του και το μέτρο της ευθύνης της Τράπεζας, παρόλο που στον όρο αυτό δεν προσδιορίζεται

το περιεχόμενο της έννοιας του δόλου και της βαριάς («μεγάλης» κατά την έκφραση του συντάκτη του ν.δ. του 1923) αμέλειας, οι οποίες, ωστόσο, έχουν αποσαφηνιστεί από τη θεωρία και τη νομολογία (βλ. ενδεικτικά για την έννοια του δόλου και της βαριάς αμέλειας, *Σταθόπουλο*, Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, 1998, σελ. 105 επ. και σελ. 117 επ. αντίστοιχα) και είναι γνωστές στον καταναλωτή από τη συναλλακτική του δράση και την κοινωνική του πείρα, έστω κι αν εκείνος δε γνωρίζει τον ακριβή νομικό ορισμό τους, επομένως ο καταναλωτής που συμβάλλεται με την εναγόμενη αναφορικά με τη σύναψη σύμβασης κατάθεσης σε λογαριασμό ταμιευτηρίου δεν αντιμετωπίζει κάποιον όρο αόριστα διατυπωμένο ή με ασαφείς και συγκεχυμένες έννοιες. Επιπλέον, ο εν λόγω όρος δεν αντίκειται στη διάταξη της παραγράφου 7 περίπτωση ιβ του άρθρου 6 του ν. 2251/1994 (καταχρηστικότητα όρου που αποκλείει ή περιορίζει υπέρμετρα την ευθύνη του προμηθευτή), αφού η απαλλαγή από την ευθύνη για ελαφρά αμέλεια δεν αποτελεί υπέρμετρο αποκλεισμό της ευθύνης του προμηθευτή, εφόσον η ευθύνη για δόλο και βαριά αμέλεια παραμένει, απλώς η εν λόγω ρύθμιση παρουσιάζεται ως μη συμφέρουσα για τον καταναλωτή, γεγονός που δεν αρκεί για τη στοιχειοθέτηση της καταχρηστικότητας (βλ. παραπάνω στη μείζονα σκέψη). Τέλος, δεν υπάρχει αντίθεση ούτε με τη γενική ρήτρα της διάταξης της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994, αφού δεν επέρχεται ουσιώδης διατάραξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή, αλλά απλώς δημιουργείται, όπως προαναφέρθηκε μια μη συμφέρουσα κατάσταση για τον καταναλωτή, ο οποίος, ωστόσο καλύπτεται απέναντι στον προμηθευτή με την ευθύνη του τελευταίου για δόλο και βαριά αμέλεια. Επομένως, ο γενικός όρος με αριθμό 7 που αποτυπώνεται στα βιβλιάρια καταθέσεων ταμιευτηρίου και θεμελιώνει ευθύνη της Τράπεζας μόνο για δόλο και βαριά αμέλεια στην περίπτωση μη γνήσιας υπογραφής σε δελτία ή εντολές πληρωμής δεν είναι παράνομος ούτε καταχρηστικός και ο αντίθετος ισχυρισμός του ενάγοντος πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμος.

XII. Επίσης, στις ίδιες συμβάσεις κατάθεσης σε λογαριασμό ταμιευτηρίου η εναγόμενη αποτυπώνει στα βιβλιάρια καταθέσεων και το γενικό όρο με αριθμό 8, ο οποίος θεμελιώνει την υποχρέωση του καταθέτη να ειδοποιήσει αμέσως την Τράπεζα σε περίπτωση απώλειας του βιβλιαρίου και ορίζει ότι η Τράπεζα δεν ευθύνεται σε περίπτωση που πραγματοποιήσει πληρωμή σε άλλο πρόσωπο πριν λάβει την

προαναφερόμενη ειδοποίηση. Ο εν λόγω όρος, όπως διατυπώνεται, αποκλείοντας τελείως την ευθύνη της εναγόμενης για πληρωμή σε τρίτο πρόσωπο πριν την ειδοποίηση για την απώλεια του βιβλιαρίου καταθέσεων, στο βαθμό, δηλαδή, που αποκλείει την ευθύνη της Τράπεζας ακόμα και στην περίπτωση δόλου και βαριάς αμέλειας, είναι άκυρος, αφού αντίκειται σε απαγορευτική διάταξη νόμου (άρθρο 3 του ν.δ. της 17 Ιουλίου /13 Αυγούστου 1923, το οποίο επιτρέπει την απαλλαγή από την ευθύνη μόνο σε περίπτωση ελαφρός αμέλειας, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 174 ΑΚ). Επίσης, ο ίδιος όρος είναι και καταχρηστικός, αφού αποκλείει υπέρμετρα την ευθύνη του προμηθευτή (2 § 7 περίπτωση ιγ του ν. 2251/1994) και διαταράσσει ουσιωδώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών σε βάρος του καταναλωτή (2 § 6 του ν. 2251/1994), αφού αποκλείει οποιαδήποτε ευθύνη του προμηθευτή μόνο από το γεγονός της μη έγκαιρης ειδοποίησης της Τράπεζας από τον καταθέτη για την απώλεια του βιβλιαρίου, η οποία (μη ειδοποίηση) μπορεί να είναι και ανυπαίτια, αν ο καταναλωτής δεν έχει αντιληφθεί εγκαίρως την απώλεια αυτή (βλ. και ΑΠ 1219/2001, όπ.π. που έκρινε καταχρηστικό γενικό όρο συναλλαγών πιστωτικών καρτών που στοιχειοθετούσε ευθύνη του κατόχου της κάρτας, αν εκείνος σε περίπτωση κλοπής ή απώλειας της δεν ενημέρωνε εγκαίρως την Τράπεζα, επειδή στον όρο αυτό δε διευκρινίζεται αν αυτή η ευθύνη του κατόχου υπάρχει και σε περίπτωση έλλειψης υπαιτιότητας του ως προς την έγκαιρη ειδοποίηση της Τράπεζας, συνεπώς ο όρος αυτός ερμηνεύτηκε από τον ΑΠ με τη δυσμενέστερη για τον καταναλωτή ερμηνεία, δηλαδή της ευθύνης του κατόχου και στην περίπτωση ανυπαιτιότητάς του, με αποτέλεσμα αυτός να αντίκειται στις ρυθμίσεις του ν. 2251/1994). Το γεγονός της μη έγκαιρης ειδοποίησης που ενδεχομένως έχει ως αποτέλεσμα την πληρωμή χρηματικού ποσού από το λογαριασμό του καταθέτη σε τρίτο πριν ο πρώτος ειδοποιήσει την Τράπεζα για την απώλεια δεν απαλλάσσει την Τράπεζα από την υποχρέωση της να ελέγξει την ταυτοπροσωπία μεταξύ του δικαιούχου του λογαριασμού και εκείνου που εμφανίζεται ως δικαιούχος, ενώ η σχετική καθυστέρηση του δικαιούχου να ενημερώσει την Τράπεζα αντιμετωπίζεται με την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 300 ΑΚ (συντρέχον πταίσμα) (βλ. ΑΠ 844/2006 όπ.π., ΑΠ 93/2005, όπ.π., ΑΠ 1623/1995, ΔΕΕ 1996, 390, ΕφΑΘ 690/2006, όπ.π., ΕφΑΘ 2715/1996, ΝοΒ 1998, 216, οι οποίες έκριναν ότι υπάρχει βαριά αμέλεια των οργάνων της Τράπεζας που δεν προέβησαν σε εμπειριστατωμένο έλεγχο της ουσιαστικής νομιμοποίησης του εμφανιζόμενου ως δικαιούχου, ο οποίος είχε αφαιρέσει το βιβλιάριο κατάθεσης από τον πραγματικό δικαιούχο, με αποτέλεσμα να

καταβάλουν στον πρώτο χρηματικά ποσά, πριν ο πραγματικός δικαιούχος ειδοποιήσει την Τράπεζα για την απώλεια του βιβλιαρίου του). Άλλωστε και η εναγόμενη συνομολογεί ότι η μη έγκαιρη ενημέρωση από τον καταθέτη για την απώλεια του βιβλιαρίου δεν απαλλάσσει την Τράπεζα από την υποχρέωση ελέγχου των στοιχείων της ταυτότητας του κομιστή του βιβλιαρίου, καθώς και ότι η απαλλαγή της δεν αφορά τις περιπτώσεις δόλου και βαριάς αμέλειας (βλ. σελ. 60 και 61 των προτάσεων της εναγόμενης). Επομένως, ο σχετικός όρος, στο βαθμό που αποκλείει την ευθύνη της Τράπεζας από δόλο και από βαριά αμέλεια, αν καταβληθούν χρήματα σε τρίτο πριν ο δικαιούχος του λογαριασμού ειδοποιήσει την Τράπεζα για την απώλεια του βιβλιαρίου καταθέσεων είναι άκυρος, συνακόλουθα ο σχετικός ισχυρισμός του ενάγοντος για απόλειψη του πρέπει να γίνει δεκτός και ως ουσιαστικά βάσιμος.

XIII. Ο όρος με τον αριθμό 9 που αναφέρει ότι οι λογαριασμοί με μέσο μηνιαίο υπόλοιπο μικρότερο από εκείνο που ορίζει η Τράπεζα βαρύνονται με έξοδα τήρησης και παρακολούθησης και κινήσεων ελέγχεται ως καταχρηστικός με βάση την περίπτωση ια της § 7 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994 (αοριστία τιμήματος), εφόσον η Τράπεζα αποκτά το δικαίωμα να επιβαρύνει με τα προαναφερόμενα έξοδα τραπεζικούς λογαριασμούς καταναλωτών με μικρότερο υπόλοιπο από εκείνο που ορίζεται, χωρίς, όμως, να προσδιορίζεται στον όρο αυτό : α) το πότε επιβάλλονται αυτά τα έξοδα β) το λόγο που αυτά επιβάλλονται γ) τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις επιβολής τους δ) το ύψος των εξόδων αυτών και ε) το ύψος του υπολοίπου που πρέπει να παρουσιάζει ο λογαριασμός, ώστε να μην επιβληθούν έξοδα (έτσι και *Μεντής*, Γενικοί όροι τραπεζικών καταναλωτικών συμβάσεων, ΧρΙΔ 2001, 558, ιδίως σελ. 564). Επομένως, ο εν λόγω όρος αντιβαίνει στην προαναφερόμενη διάταξη (βλ. και ΑΠ 1219/2001, όπ.π., που έκρινε παρόμοιο όρο ως καταχρηστικό), συνεπώς είναι καταχρηστικός άρα άκυρος, συνεπώς πρέπει να γίνει δεκτό και ως ουσιαστικά βάσιμο το αίτημα του ενάγοντος για την απόλειψη του.

XIV. Τέλος, ο όρος με αριθμό 10, ο οποίος χορηγεί στην εναγόμενη δικαίωμα μεταβολής των όρων λειτουργίας του λογαριασμού και των τυχόν επιβαρύνσεων του, επιφυλάσσει στον προμηθευτή το δικαίωμα μονομερούς τροποποίησης της σύμβασης χωρίς ειδικό και σπουδαίο λόγο (2 § 7 περίπτωση ε του ν. 2251/1994), αφού το δικαίωμα μεταβολής των όρων λειτουργίας του λογαριασμού και των επιβαρύνσεων δε συνοδεύεται από στοιχεία που να αιτιολογούν τις ενδεχόμενες αυτές μεταβολές και το ύψος των επιβαρύνσεων, ενώ αφήνουν

και το τίμημα αόριστο (περίπτωση ε της ίδιας διάταξης), αφού δεν προσδιορίζεται με συγκεκριμένο τρόπο και με σαφήνεια τα χρονικά διαστήματα που μπορεί να γίνουν αυτές οι μεταβολές, ο λόγος των μεταβολών και το ύψος που μπορεί να φτάσει η μεταβολή των επιβαρύνσεων, καθώς και τα κριτήρια, με τα οποία θα πραγματοποιηθούν αυτές. Ο σχετικός ισχυρισμός της εναγόμενης περί του ότι ο όρος αυτός δεν είναι καταχρηστικός, επειδή επιφυλάσσεται στον καταναλωτή το δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης πρέπει να απορριφθεί για τους λόγους που προαναφέρθηκαν (βλ. παραπάνω αναφορικά με τον όρο με αριθμό 2). Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτός και ως ουσιαστικά βάσιμος ο σχετικός ισχυρισμός του ενάγοντος περί καταχρηστικότητας αυτού του όρου και συνακόλουθα περί απάλειψης του από τα βιβλιάρια καταθέσεων. Επομένως, με βάση όλα τα προαναφερόμενα, πρέπει να γίνει μερικά δεκτή η αγωγή και ως ουσιαστικά βάσιμη και συνακόλουθα να απαγορευτεί στην εναγόμενη να διατυπώνει και να χρησιμοποιεί στις συμβάσεις που προαναφέρθηκαν, τις οποίες συνάπτει με τους καταναλωτές - πελάτες της, τους προαναφερόμενους γενικούς όρους συναλλαγών που κρίθηκαν παράνομοι και καταχρηστικοί και επομένως άκυροι, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο διατακτικό. Περαιτέρω, πρέπει να απειληθεί σε βάρος της εναγόμενης χρηματική ποινή ύψους 3.000 ευρώ, για κάθε παράβαση της απαγορευτικής χρήσης των εν λόγω καταχρηστικών όρων. Αναφορικά με το αίτημα για την κήρυξη της απόφασης προσωρινά εκτελεστής, το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι ούτε ότι η καθυστέρηση στην εκτέλεση της απόφασης θα προκαλέσει σημαντική ζημία στο διάδικο που νίκησε (908 § 1 ΚΠολΔ), επομένως το σχετικό αίτημα του ενάγοντος πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμο. Τέλος, ως προς το αίτημα του ενάγοντος για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, πρέπει να αναφερθεί ότι αποδείχτηκε ότι η εναγόμενη κατέχει πολύ ισχυρή θέση στην ελληνική τραπεζική αγορά. Από τον ισολογισμό της του έτους 2005 προκύπτει ότι στις 31.12.2005 το σύνολο του ενεργητικού της ανέρχονταν σε 60.426.560.000 ευρώ, οι χορηγήσεις προς την πελατεία ανέρχονταν σε 29.528.178.000 ευρώ, το ποσοστό στεγαστικής πίστης στις χορηγήσεις αυτές ανερχόταν σε 11.820.277.000 ευρώ, τα καθαρά κέρδη προ φόρων ανέρχονταν σε 943.089.000 ευρώ, οι καταθέσεις ανέρχονταν σε 42.976.176.000 ευρώ, τα ίδια κεφάλαια ανέρχονταν σε 3.123.830.000 ευρώ, ενώ από την ιστοσελίδα της εναγόμενης στο διαδίκτυο προκύπτει ότι αυτή έχει 569 υποκαταστήματα και απασχολεί περίπου 13.800 εργαζόμενους (βλ. και ΑΠ 430/2005, όπ.π., για το ότι απαιτείται η λήψη υπόψη και η αναγραφή των προαναφερόμενων στοιχείων για το προσδιορισμό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης). Συνακόλουθα, πρέπει να

αναγνωριστεί ότι η εναγόμενη οφείλει να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των 100.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της με αριθμό κατάθεσης 162093/2091/2006 αγωγής του ενάγοντος κατά της εναγόμενης, την οποία είχε ασκήσει με τα ίδια αιτήματα με την παρούσα αγωγή και από το δικόγραφο της οποίας (πρώτης αγωγής) παραιτήθηκε με την παρούσα, αφού η παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής συνεπάγεται την αναδρομική ανατροπή μόνο των αποτελεσμάτων που επήλθαν με και από την άσκηση της αγωγής, δεν αφορά, όμως, και την επίδοση της αγωγής κατά το μέρος που η επίδοση αυτή έχει χαρακτήρα όγλησης, επομένως οφείλονται τόκοι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 345 ΑΚ (Ολ ΑΠ 13/1994, ΕλλΔνη 1994, 1259, ΑΠ 288/2004, ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 23/2004, ΝΟΜΟΣ), αφού λήφθηκαν υπόψη για την οριοθέτηση του ύψους του προαναφερομένου ποσού της χρηματικής ικανοποίησης η ένταση της προσβολής της έννομης τάξης, το μέγεθος της επιχείρησης της εναγόμενης, ο κύκλος των εργασιών της, καθώς και οι ανάγκες της γενικής και της ειδικής πρόληψης (βλ. 10 § 9 εδάφιο β του ν. 2251/1994). Τέλος, τα δικαστικά έξοδα πρέπει να κατανεμηθούν μεταξύ των διαδίκων ανάλογα με την έκταση της νίκης και της ήττας τους (178 § 1, 191 § 2, 741 ΚΠολΔ) και να επιβληθεί μέρος των δικαστικών εξόδων του ενάγοντος σε βάρος της εναγόμενης, όπως ορίζεται ειδικότερα στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

(...)

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΙ στην εναγόμενη να διατυπώνει και να χρησιμοποιεί στις συμβάσεις που συνάπτει με τους καταναλωτές - πελάτες της, τους παρακάτω γενικούς όρους συναλλαγών : **I.** το γενικό όρο συναλλαγών με αριθμό 13 που περιέχεται στις συμβάσεις χορήγησης πιστωτικών καρτών σε σχετικό έντυπο της εναγόμενης με τίτλο «ΟΡΟΙ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ», κατά το τμήμα του που προβλέπει ότι ο κάτοχος της πιστωτικής κάρτας που εξοφλεί μέρος του λογαριασμού του ή την ελάχιστη καταβολή χρεώνεται με τον συμβατικό τόκο επί του εκάστοτε οφειλόμενου ποσού από την ημερομηνία εγγραφής κάθε συναλλαγής στα βιβλία της Τράπεζας και χρέωσης του λογαριασμού της κάρτας **II.** το γενικό όρο συναλλαγών με αριθμό 14 που περιέχεται στις συμβάσεις χορήγησης πιστωτικών καρτών στο ίδιο προαναφερόμενο έντυπο, κατά το τμήμα του που προβλέπει ότι η Τράπεζα δικαιούται

να μεταβάλει το συμβατικό επιτόκιο μέχρι του 200% του ποσού της διαφοράς μεταξύ του προηγούμενου και του νέου παρεμβατικού επιτοκίου, καθώς και κατά το τμήμα του που δίνει το δικαίωμα στην εναγόμενη να μη μειώνει το συμβατικό επιτόκιο σε περίπτωση μείωσης του επιτοκίου αναφοράς, ορίζοντας ότι έχοντας υπόψη την αόριστη διάρκεια της σύμβασης αυτής, η Τράπεζα, εκτιμώντας τον κίνδυνο που αναλαμβάνει έναντι του κατόχου, αλλά και τον γενικότερο προϊόντικό κίνδυνο και τις συνθήκες της αγοράς και του ανταγωνισμού, διατηρεί το δικαίωμα να μην μεταβάλει το συμβατικό επιτόκιο σε κάθε μεταβολή του παρεμβατικού Επιτοκίου

III. το γενικό όρο συναλλαγών με αριθμό 7 που περιέχεται στις συμβάσεις χορήγησης πιστωτικών καρτών στο ίδιο προαναφερόμενο έντυπο και ο οποίος αναφέρει ότι «σε περίπτωση ανάληψης μετρητών από κατάστημα της Τράπεζας ή από ATM της Τράπεζας, ο κάτοχος επιβαρύνεται με τα ποσά που αναφέρονται στην Πρόσθετη Πράξη, που αποτελεί ουσιώδες αναπόσπαστο μέρος της παρούσας (εφεξής Πρόσθετη Πράξη), για τη μερική κάλυψη των σχετικών λειτουργικών εξόδων της Τράπεζας, που στην περίπτωση των ATM αφορούν την τροφοδοσία τους και τη διατήρηση και ανάπτυξη του δικτύου. Σε περίπτωση ανάληψης μετρητών από ATM άλλης Τράπεζας, ο κάτοχος επιβαρύνεται και με το κόστος της διατραπεζικής συναλλαγής που αναφέρεται στην Πρόσθετη Πράξη», όπως αυτός (γενικός όρος) εξειδικεύεται στην Πρόσθετη Πράξη των συμβάσεων χορήγησης πιστωτικών καρτών, στην οποία περιλαμβάνεται πίνακας που αφορά τα προαναφερόμενα έξοδα ανάληψης μετρητών, ο οποίος τιτλοφορείται «ΕΞΟΔΑ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΜΕΤΡΗΤΩΝ (όρος 7)» και έχει ως εξής :

1) για ποσό ανάληψης έως και 100 ευρώ καθορίζεται πρόσθετη επιβάρυνση ύψους 3 ευρώ όταν η ανάληψη γίνει από τα ATM της εναγόμενης και επιβάρυνση ύψους 5 ευρώ όταν η ανάληψη γίνει από τα καταστήματα της εναγόμενης ή από ATM και καταστήματα τρίτων Τραπεζών εσωτερικού και εξωτερικού

2) για ποσό ανάληψης από 100,01 ευρώ έως και 250 ευρώ η επιβάρυνση με τις προαναφερόμενες διακρίσεις ορίζεται στα ποσά των 5 ευρώ και των 7 ευρώ αντίστοιχα

3) για ποσό ανάληψης από 250,01 ευρώ έως και 500 ευρώ η ίδια επιβάρυνση ορίζεται στα ποσά των 10 ευρώ και των 12 ευρώ αντίστοιχα και

δ) για ποσό ανάληψης πάνω από 500,01 ευρώ η επιβάρυνση ορίζεται στα ποσά των 20 ευρώ και των 20 ευρώ αντίστοιχα

IV. το γενικό όρο συναλλαγών που περιέχεται σε σχετικό έντυπο της εναγόμενης με τίτλο «ΟΡΟΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ» και συγκεκριμένα στο κεφάλαιο X του εν λόγω εντύπου, το οποίο τιτλοφορείται «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ», ο οποίος επιβάλλει χρέωση ποσού ύψους 50 ευρώ

ως έξοδα εξέτασης αιτήματος έκδοσης βεβαίωσης οφειλών **V.** το γενικό όρο συναλλαγών που περιέχεται στο ίδιο υπό V έντυπο της εναγόμενης στο κεφάλαιο XI αυτού που τιτλοφορείται «ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ» και με τον οποίο ορίζεται εφάπαξ δαπάνη εξέτασης αιτήματος δανειοδότησης και προέγκρισης δανείων μη επιδοτούμενων ή επιδοτούμενων μόνο από το ελληνικό Δημόσιο, η οποία (δαπάνη) κυμαίνεται ως εξής : για ποσό έως και 45.000 ευρώ : 550 ευρώ, για ποσό από 45.000,01 ευρώ έως και 90.000 ευρώ : 800 ευρώ, για ποσό από 90.000,01 ευρώ έως και 145.000 ευρώ : 1.000 ευρώ και για ποσό από 145.000,01 και πάνω : 1.500 ευρώ **VI.** το γενικό όρο συναλλαγών που περιέχεται στο ίδιο υπό V έντυπο της εναγόμενης στο κεφάλαιο II αυτού με τίτλο «ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΕΥΡΩ», ο οποίος επιβάλλει χρέωση σε ακίνητους λογαριασμούς καταθέσεων ως εξής : α) για χρονικό διάστημα 19 έως 30 μηνών : 0,60 ευρώ ανά μήνα και β) για χρονικό διάστημα 31 μηνών και άνω : 1 ευρώ ανά μήνα **VII.** το γενικό όρο συναλλαγών με αριθμό 2 που περιέχεται στα βιβλιάρια κατάθεσης σε λογαριασμό ταμιευτηρίου, ο οποίος ορίζει ότι η Τράπεζα ορίζει και ανακοινώνει τα εκάστοτε ισχύοντα επιτόκια και διατηρεί το δικαίωμα να τα διαφοροποιεί ανάλογα με το υπόλοιπο του λογαριασμού **VIII.** το γενικό όρο συναλλαγών με αριθμό 4 που περιέχεται στα ίδια βιβλιάρια, ο οποίος ορίζει ότι η Τράπεζα δικαιούται να καθορίζει κάθε φορά αριθμό ημερών δέσμευσης της διαθεσιμότητας και μετάθεσης της έναρξης της τοκοφορίας (valeur) ποσών που είτε κατατίθενται είτε αναλαμβάνονται από Καταστήματα διαφορετικά εκείνου στο οποίο τηρείται ο σχετικός λογαριασμός **IX.** το γενικό όρο συναλλαγών με αριθμό 8 που περιέχεται στα ίδια βιβλιάρια στο βαθμό που αποκλείει την ευθύνη της Τράπεζας για δόλο ή για βαριά αμέλεια, αν αυτή πραγματοποιήσει πληρωμή σε άλλο πρόσωπο με βάση το χαμένο βιβλιάριο ή και με πλαστή υπογραφή, πριν λάβει την ειδοποίηση του κατόχου του βιβλιαρίου ότι αυτό χάθηκε **X.** το γενικό όρο συναλλαγών με αριθμό 9 που περιέχεται στα ίδια βιβλιάρια και ορίζει ότι οι λογαριασμοί με μέσο μηνιαίο υπόλοιπο μικρότερο εκείνου που ορίζει η Τράπεζα βαρύνονται με έξοδα τήρησης - παρακολούθησης και κινήσεων **XI.** το γενικό όρο συναλλαγών με αριθμό 10 που περιέχεται στα ίδια βιβλιάρια και ορίζει ότι η Τράπεζα δικαιούται να μεταβάλλει τους όρους λειτουργίας του λογαριασμού και τις τυχόν επιβαρύνσεις του, γνωστοποιώντας τις αλλαγές μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων ή ανακοινώσεων που διατίθενται ή αναρτώνται στα Καταστήματα της.

ΑΠΕΙΛΕΙ σε βάρος της εναγόμενης χρηματική ποινή ύψους τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ για κάθε παράβαση της απαγόρευσης χρήσης των προαναφερόμενων γενικών όρων συναλλαγών.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η εναγόμενη οφείλει να καταβάλει στο ενάγον το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της με αριθμό κατάθεσης 162093/2091/2006 αγωγής του ενάγοντος κατά της εναγόμενης.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ την εναγόμενη σε μέρος των δικαστικών εξόδων του ενάγοντος, τα οποία ανέρχονται σε χίλια (1.000) ευρώ... ..”